

OBSERVANT

informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

6 december 1984

Jaargang 5, nummer 8

Deetman trekt zich weinig aan van kritiek op studiefinanciering

Rijke ouders blijven voordelig

Het nieuwe studiefinancieringsstelsel mag geen cent extra kosten. Het blijft ook studerende kinderen van rijke ouders voordelen, en het wordt nauwelijks uitgebreid tot zeventwintig-plussers. Want het is niets anders dan de oude kinderbijlageregeling, ingelijfd in het oude beursstelsel. Dit alles valt op te maken uit de reactie van minister Deetman op kritiek uit de Kamer, afgelopen maandag. Deetmans voornemen om de beurzen aan leeftijd te koppelen is wel zeker van de baan, en misschien komen studenten in het nieuwe stelsel toch in het ziekenfonds.

...waalf jaar van belofte heeft
...lijkelijk een nieuw plan voor de
...financiering de Tweede Ka-
...althans de vaste commissie
...Onderwijs, bereikt. Maar de
...montatie, waarnaar velen reik-
...end hadden uitgezien, werd een
...trabele vertoning. Het begin
...die vertoning werd ontregeld
...de studentenbeweging, die
...man sterk was uitgerukt en de
...ster de toegang tot de parle-
...gebouwen wilde beletten.
...ging niet door. Aanvankelijk
...keerden de studenten de ver-
...de deur, later lagen ze voor de
...e, maar toen bleek de bewinds-
...al enkel uren binnen te zijn.
...studentenbeweging beklom
...op de gevel van het vergaderlo-
...om daar met sinterklaasliedjes
...ebatten onverstaanbaar te ma-
...Helaas was toen uitgerekend
...socialist aan het woord die met
...s de plannen van Deetman on-
...it probeerde te halen. Uitein-
...k lieten de laatste studenten
...onder het uitspreken van leu-
...als „Studeren, niet alleen voor
...heren” de zaal uitdragen. Mi-
...r Deetman kon een trotse glim-
...bij zoveel belangstelling voor
...beleid nauwelijks onderdruk-
...de PSP bedankte de studenten
...de adhesie.

Regensels accoord
...links heeft het ditmaal niet ge-
...n. PSP en CPN hadden alle on-

De Humburger roept

...We zijn vorige week verrast
...met enkele prima bijdragen
...voor de Humburger, die als
...bijlage bij de volgende Ob-
...servant zal verschijnen. We
...wachten tot 13 december op
...nog meer van die stukken.
...Denk nog eens goed na of je
...ook iets aardigs kunt verzin-
...nen. Gebruik zoveel mogelijk
...bestaande personen en si-
...tuaties, maar zorg ervoor dat
...het bijbehorende verhaal vol-
...lagen onzinnig is en niet te
...ang. Hoe korter hoe liever
...us.
...Ook rare foto's zijn welkom.
...De redactie

derlinge wrevels opzij gezet en hielden hun betoog broederlijk samen. De Partij van de Arbeid was na lange tijd weer echt kritisch, wees het hele plan van Deetman af en wil zijn eigen oude ideeën (het plan-Van Kemenade dat in elk geval meer financiën belooft aan grotere groepen studenten) in de besluitvorming betrekken. Dat zal niet gebeuren, want CDA en VVD hebben nog altijd de meerderheid en die verklaarden zich in „beginsel accoord”. De minister kan zijn gang dus gaan. De woordvoerdere Lansink (CDA) en Dees (VVD) mompelden iets over een hoger totaalbedrag voor de studiefinanciering, maar toen bleek dat het kabinet de grenzen heeft vastgesteld bleek die eis niet erg hard. Ze hadden ook kritiek op bijna alle punten van het stelsel. Deetman echter doopte zijn studiefinancieringsplan om tot „diskussienota”. Hij verklaarde dat de details nog bestudeerd, bediscussieerd en bijgesteld kunnen worden voor het geheel een wetsvoorstel is. Met dit droevige antwoord waren CDA en VVD vrijwel geheel gerustgesteld.

Opnieuw verdeeld
Het nieuwe studiefinancieringsstelsel blijkt zodoende niet veel meer dan een totaalbedrag: 1,7 miljard van de kinderbijlag van nu, 800 miljoen van de beurzen van nu en 500 miljoen van de renteloze voorschotten. Dat bedrag wordt opnieuw verdeeld, en in elk geval op een manier die de hogere inkomensgroepen bevoordeelt. Niet alleen de kinderbijlag (die nu vooral bij de rijkere gezinnen terecht komt) maar ook een deel van het beuzengeld (nu uitsluitend voor de armere milieus) wordt gebruikt om ook de kinderen van de rijken straks een basisbeurs te geven. Voor inkomensgroepen van 60.000 en meer per jaar betekent dat een voordeel van drieduizend gulden per student, becijferde PvdA-rekenmeester Vermeend. Over die „denivellering” was de hele Kamer gevallen, maar Deetman deed alsof hij dit verhaal voor de eerste keer hoorde. Hij beloofde nader onderzoek, maar gaf nauwelijks hoop. De kinderbijlag nu werkt immers ook denivellerend, redeneerde hij. Klein links opperde daarop het voorstel van de studentendekenen om de zaak om te

draaien: geef iedereen als basis de rentedragende lening, en alleen de groepen die dat nodig hebben daar bovenop een beurs. Dat kan niet, zei Deetman. De hogere loongroepen hebben nu recht op dat kinderbijlaggeld, dus straks ook op die beurs. Het gevolg is wel, zoals PPR-woordvoerder Lankhorst opmerkte, dat de studenten uit armere milieus rentedragend moeten gaan lenen. Zij „investeren in eigen toekomst” zoals de minister dat zo mooi formuleert, terwijl hun van huis uit beter bedeelde studiegenoten door pa en ma worden onderhouden. „Dat blijft investeren”, bagatelliseerde Deetman.

Ongelijkheid
De ongelijkheid is nog groter. De terugbetaalde rente zal gebruikt worden om straks de basisbeurs te verhogen. Op die manier betalen de

minder bedeelde studenten nogmaals mee aan de studie van de rest, zo betoogden verschillende partijen. Maar Deetman antwoordde: geen rente vragen betekent geen uitbreiding in de toekomst. En daarmee was dit punt afgedaan. Ook aan de leeftijdsgrenzen blijkt weinig te tornen. Tussen de achttien en de zeventwintig kan iedereen studiefinanciering krijgen, luidt het voorstel. Dat is, zo merkten alle partijen op, vooral jammer voor de -plussers. Die krijgen nu wél geld, maar straks slechts bij uitzondering - wanneer ze de studie voor hun vierentwintigste beginnen. Een kwart van de studenten moet straks weer bij hun ouders aankloppen, of gedwongen in deeltijd gaan studeren op een uitkering. Een derde van de oudere studenten, blijkt uit een Amsterdamse enquête, zal deze stap niet maken. Vooral tweedekansers die op latere leeftijd zouden gaan studeren vallen door deze maatregel uit de boot. Verruiming van de leeftijdsgrens zit er echter nauwelijks in, zo bleek uit de woorden van de minister. Dan moet het totaalbudget omhoog en

dat mag niet van het kabinet. Of de spoeling voor de rest wordt dunner.

Academicibelasting
Terwijl Deetman op de portemonnee past alsof hij Ruding zelf was, ziet links wel degelijk mogelijkheden voor een uitbreiding van de financiën, een „academicibelasting” bijvoorbeeld. Die levert meteen een rechtvaardiger terugbetalingsstelsel op. Iedere academicus lost dan af, en de hoogte van zijn salaris wordt bepalend niet alleen voor het tempo van aflossing (zoals Deetman wil) maar ook voor de hoogte van het af te lossen bedrag. Klein rechts probeerde op een andere manier ruimte te vinden. Schutte (GPV) en Wagenaar (RPF) vinden het niet nodig om studenten al op hun achttiende onafhankelijk te maken van hun ouders. Eenen-twintig jaar lijkt hen vroeg genoeg. Studenten mogen van hen ook wat langer thuis blijven wonen. Dat zou de minister kunnen stimuleren door een selectieve korting op de reisgelden.

Vervolg op pagina 5



Drempel

Ook in Maastricht werd maandag actie gevoerd tegen het nieuwe stelsel van studiefinanciering dat minister Deetman wil invoeren. De ingang van het Hoofdgebouw werd voorzien van een symbolische drempel en iedereen die de sprong waagde kreeg een pamflet in de hand gedrukt waarin nog eens werd uitgelegd wie bevoor- en benadeeld worden als het nieuwe stelsel in 1986 wordt ingevoerd.

Mico-introductie ter ziele?

Op 27 september jl. verscheen in dit blad een artikel van Walter van Bree met de alarmerende mededeling dat de Mico ter ziele zou zijn. Als reden werd opgegeven dat de HBO-instellingen d.m.v. de Stichting Samenwerking Hoger Onderwijs (SSHOM) geen heil meer zouden zien in de Mico. De SSHOM had zich teruggetrokken uit de algemene introductie (voorheen Mico) en daarmee de weg van samenwerking met de universiteit voor het HBO afgesloten. Als argumenten kwamen naar voren dat:

a) de SSHOM door de aankomende TVC (taakverdelingscommissie)-operatie voor het HBO niet meer in aanmerking kon komen voor een constructie waarin zij verantwoordelijkheid draagt voor een algemene introductie (het is namelijk erg onzeker of de SSHOM na augustus '86 nog wel subsidie ontvangt, en daarmee is haar voortbestaan ook onzeker geworden);

b) de financiën nog wel eens problemen opleverden.

Daar was voor een aantal studenten reden om wat dieper op de zaak in te gaan. Hierbij kwamen verrassende dingen naar buiten: na gesprekken gevoerd te hebben met alle leden van de SSHOM bleek dat de meeste leden van de SSHOM helemaal niet negatief t.o.v. de Mico stonden. Nee, integendeel, ze wilden best meewerken aan de Mico, ook financieel. Bleek dat ze dit ook kenbaar hadden gemaakt in een brief aan de universiteit d.d. 20.9.84 waarin ze stellen dat ze als afzonderlijke instellingen bereid zijn tot overleg over deelname van hun studenten aan de Mico-introductie. Het probleem lag in het feit dat de SSHOM als verantwoordelijke was aangeschreven in plaats van de afzonderlijke instellingen. Zoals boven vermeld kan de SSHOM deze verantwoordelijkheid niet op zich nemen.

Een stomme communicatiefout? In ieder geval worden op deze manier de aankomende studenten de dupe van het gekissebis tussen universiteit en HBO. Want op deze manier wordt hun ontnomen verder te kijken dan hun universiteits- c.q. HBO-neus lang is. Het integratiebeginsel wordt op deze manier in de kiem gesmoord. Daarom vinden wij dat het Overleg Afstemming Introductie (de voorbereidende groep voor de algemene introductie) op zo kort mogelijke termijn in contact moet treden met de meest Mico-gezinde HBO-instellingen, t.w. de HBO-J, de Stadsacademie, de Hogere Opleiding tot Vertaler, de Katholieke PABO en evt. de Hogere Hotelschool. Dit om uit te zoeken hoe alsnog de HBO-studenten van tenminste deze instellingen mee zullen kunnen doen aan de algemene introductie van '85, en hoe de HBO-instellingen in het vervolg blijvend kunnen participeren in de algemene introductie. Mico ter ziele? Kom nou!

Aktiegroep Tafelstraat 13
Miek Cornips, Michel Geelen, Karel Gosselink, Marjo Hermans, Chaim Huyser, Magda Jonkers, Pim Ligvoet, Liesje Odenthal, Lisette Peskens, Koen Vanwersch, Frank Verheggen, Marjo de Vries, Roel Wiche, Jos Zimny.

Het Bourgondische Zuiden

Als het nu een geintje was van die professor Philipsen van de Rijksuniversiteit Limburg, maar hij meent het, zegt hij: „de meeste mensen wonen liever in Maastricht dan in Dokkum”.

Maar waar moet het heen als wetenschappers onvergelykbare grootheden naast elkaar zetten?

Vandaar mijn tegenkreet:

„De meeste mensen wonen liever in Groningen dan in Geleen”.

Ik geef toe dat het hier meestal hard waait, maar dat went en in de kroeg merk je dat niet zo.

(Dat de professor zelf Maastricht verkiest boven Den Haag snap ik best, daar staat trouwens ook zo'n rotwind).

Voor de rest: al zullen sommigen in het land van Gijsen een zekere hui-ver niet kunnen onderdrukken als zij aan Dokkum denken, toch zijn er gezellige kroegen, verenigingen en clubjes en zelfs een Dokkumer is wel eens laat of beschonken.

Want dat schijnt dan de definitie van „Bourgondisch” te zijn.

Judith Jonkman Groningen

(geboren in Geleen, getogen in Gronsveld)

Te koop in Villapark te Beek:

Zéér gunstig gelegen halfvrijstaand woonhuis met garage, gebouwd in 1964 en nadien verbouwd.

De zeer fraaie tuin, waarin terrassen, borders en mooie afscheiding, biedt veel privacy.

Op een terras, los van de woning, een grote open haard.

Indeling woonhuis

a. Kelder (3,5x4 m) waarin c.v. olie-installatie en waterontharder.

b. Royale hal met lesteenvloer en ingebouwde garderobe en toilet met fontein, grote woonkamer (36 m²) met open haard, grote studeer-eetkamer (26 m²), royale keuken met zéér luxe inrichting.

c. 1e verdieping: 3 grote slaapkamers, 2 kleine slaapkamers. Grote badkamer met ligbad, toilet en twee wastafels.

d. 2e verdieping: geheel beplante en beschoten zolder.

Het pand is zeer goed onderhouden.

Vraagprijs: f 280.000,-.

Julianalaan 26, Beek. Tel. 04402-72072.

ANTIEKHANDEL In Den Aouden Swaen



OPEN HUIS

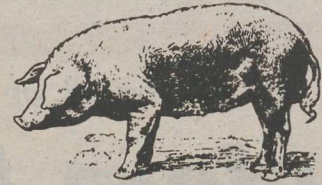
14 en 15 december a.s. van 11.00 tot 19.00 uur.

Voor ieder die geïnteresseerd is in een uitgebreide collectie antieke meubels en gebruiksvoorwerpen..

Ruud Houten
&
Germaine Géron

St. Pieterstraat 15
Maastricht

Paartjes



Te koop aangeboden: Braunwald, Heart-disease; A textbook of cardiovascular medicine 1e editie (1980). Prijs f 125,-. A.P.M. Gorgels, tst. 862287.

Oproep. Ten behoeve van vele ongewild kinderloze echtparen zijn er nog steeds dringend spermadonoren gewenst. Een onkostenvergoeding wordt gegeven. Nader inlichtingen worden gaarne verstrekt door mevr. M. Richelle of dr. F. Smits, ziekenhuis St. Annadal, telefoon 822286.

Te koop: Renault 4 bestel, zwart, 2 jaar oud. Bellen tijdens werkuren: 888405 (Ineke).

Voor groepen tot 45 personen, zomer en winter, gezellige Limburgse boerderij te huur te Mechelen, Zuid-Limburg. Uitermate geschikt voor werkweken, ontmoetingskampen, cursussen, trainings- en vakantiecampen etc., c.v., sfeervolle verblijfsruimte met open haard in midden (barbecuemogelijkheid), slaapzalen, douches, wasgelegenheid, keuken, aparte zit- en twee slaapkamers. Vlakbij Vijlenerbos, binnen- en buitenbaden op 500 meter. Voor inlichtingen 04455-1363. Fam. Ronken, Ebetenweg 6, Mechelen.

Maastricht - Campagne. Te koop riant gelegen halfvrijstaand landhuis, c.v. gas, garage, grote tuin op het zuiden. Split level. Hal met toilet, ruime inbouwkeuken met provisieberging, living 40 m², 3 slaapkamers, hobby/werkruimte, 2 badkamers, waskeuken en kelder. Prijs en aanvaarding n.o.t.k. tel. inl. 043-474695.

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 51978*

literatuur
en politiek

OBSERVAN

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter).
Kees Schröer (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris).
Erik de Graaff
Evelyne de Leeuw
(redactieafgevaardigde)
G.J. Tangelder

Redactie

Ton Hamelers.
Jacques Herraets (cindredacteur)
Ad van Iterson.
Evelyne de Leeuw.
Redactie-assistent:
Liesbeth van Hoef
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy, Annemiek Kust
Foto's: Hans van Dijk.
Coen van der Gugten.
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: John Prop, Rapha
Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerl

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie

Abonnement

Leden van de universitaire
gemeenschap ontvangen het blad
gratis. Afgestudeerden en andere
belangstellenden kunnen zich
abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het
landelijke samenwerkingsverband
Universitaire Pers, samen met
Valvas (Vrije Universiteit), Delta
(Delft), THB (Tilburg),
TH-berichten (Eindhoven),
THIT-nieuws (Twente), KU-nieuws
(Nijmegen), Universiteitsblad
(Utrecht), Universiteitskrant
(Groningen) en Wageningen
Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker
Lin Tabak.

UITNODIGING

voor het bijwonen van de conferentie-avond op **donderdag 6 december**, des avonds om **acht uur**, in het parochiehuys „St. Matthijs”, Maastrichter Pastoorstraat, ook gemakkelijk bereikbaar via de ingang naast de St. Matthiaskerk aan de Boschstraat.

Inleider: Prof. dr. J.F. Lescauwaet M.S.C.

Hulpbisschop van Haarlem, hoogleraar in de theologie aan de Katholieke universiteit te Leuven, lid van de Internationale theologische commissie.

Onderwerp: „Hoe laat God zich ontmoeten”
De christen, levend in een moderne Westerse samenleving met haar grote tegenstrijdigheden maar ook grote kansen, op zoek naar wezenlijk geluk.

Vrije gedachtenwisseling

Introductie toegestaan

U bent van harte welkom.

R.K. Studenten Pastoraat Maastricht

(Deze advertentie werd ons van bevriende zijde aangeboden).

Philips helpt

Philips en het ministerie van O&W hebben plannen ontwikkeld om de uitwisseling van personeel tussen de universiteiten en Philips mogelijk te maken.

Philips kan wetenschappers leveren die de „praktijkfactor” in onderzoek en onderwijs inbrengen. Bij universiteiten en hogescholen zitten wetenschappers die bij Philips specifieke problemen kunnen oplossen.

Begin november stuurde het ministerie een brief naar de universiteiten en hogescholen met een puntsgewijze opsomming van de mogelijkheden en voorwaarden van deze personeelsuitwisseling.

Het onderwerp van de brief draagt de ruime titel:

Uitwisseling van personeel tussen de instellingen van w.o. en het bedrijfsleven. Onder het bedrijfsleven verstaat het ministerie alleen Philips, zo blijkt uit de rest van de brief.

Een detachering zou twee tot drie jaar moeten duren. Dat vindt althans het bedrijf. Voor de functies die voor detachering in aanmerking komen is een inwerkperiode van ongeveer één jaar nodig, waarna een productieve periode van één à twee jaar kan volgen.

Veelal zullen jonge, veelbelovende medewerkers gebruik willen maken van de regeling, zo denken ministerie en Philips. Zij doen dan ervaring op in een andere werkomgeving. Die is niet alleen van belang voor Philips of de universiteiten, maar ook voor de verdere carrière van het personeelslid. Oudere, ervaren werknemers kunnen overigens ook meedoen, als ze maar gemotiveerd zijn. Behalve wetenschappers kunnen ook managers worden uitgewisseld om ze kennis te laten nemen van de verschillende bestuursculturen bij overheid en bedrijfsleven. Het ministerie doet daarom zelf ook mee in de uitwisselingsovereenkomst. Acute knelpunten kunnen voortaan opgelost worden door over en weer een beroep op elkaar te doen tijdelijke deskundigen ter beschikking te stellen. Bij het opzetten van de informatica-opleidingen, enkele jaren geleden, is bijvoorbeeld al wel eens met de gedachte gespeeld in de beginfase industriële tijdelijk aan te trekken voor de opvang van de eerste generaties eerstejaars. Het is bekend dat studierichtingen die zeer snel groeien te kampen krijgen met een onevenwichtige personeelsformatie, waarvan bovendien na enige jaren blijkt dat de kwaliteit ervan te wensen over laat.

Philips en het ministerie zijn al overeengekomen dat de gedetacheerde werknemer in dienst blijft bij de uitzendende organisatie. Salaris en pensioenopbouw vormen dus geen belemmering. In principe gebeurt de uitwisseling met gesloten beurzen, behalve wanneer achteraf zou blijken dat er eerder sprake is

geweest van éénrichtingsverkeer dan van uitwisseling. Verder zijn er afspraken in de brief opgenomen over verhuis- en reiskosten, hoe te handelen in geval van wanprestatie en bij ziekte of een bedrijfsongeval. Over eigendomsrecht en geheimhouding van octrooien, uitvindingen, publicaties en vertrouwelijke bedrijfsgegevens moeten goede afspraken vooraf worden gemaakt.

Die moeten er ook zijn om te voorkomen dat uitwisseling ontaardt in „overlopen”. De Philips-mensen bij de universiteit krijgen geen stemrecht voor de WUBse raden, terwijl universiteitsmensen bij Philips niet over de samenstelling van de Ondernemingsraad mogen meebeslissen.

Wim Köhler, UK Groningen, UP



oosalarm

Medewerkers van de capaciteitsgroep Farmakologie schrokken toen een bulletin van veiligheidsfunctionaris Tom Smeets op hun bureau neerdralde. B. & W. van Maastricht had een hinderwetvergunning aan het Biomedisch Centrum verleend, aldus Smeets. Goed nieuws, zou men zo zeggen. Maar nadere bestudering van „Besluit 1” temperde het enthousiasme van de farmakologen aanzienlijk. Lozing van water op het openbare riool, luidde het besluit, was alleen toegestaan als de zuurgraad (pH) van het water niet lager is dan 6½ pH of niet hoger dan 10 pH. En de zuurgraad van urine, wisten de farmakologen, is aanmerkelijk hoger dan die 10 pH! Hoe nu? dachten ze, hoe moeten we nu onze plas vullen?

Wel een brief aan Smeets geschreven: „Hoewel wij ons uiterste best doen om het urineren tijdens onze aanwezigheid in het BMC overwegende te laten, zult u begrijpen dat geschikte voorzieningen tot deponeren van menselijke uitwerpselen tot een van de primaire arbeidsvoorwaarden behoort. Wij verzoeken u dan ook om er zorg voor te dragen dat zo snel mogelijk op deze nieuwe situatie wordt ingespeeld en adekwate voorzieningen worden geschapen.” Was bekend: „Medewerkers in hoge nood”.

Smeets haastte zich terug te schrijven. Wat de „leniging van de zo dringende nood” aanging, kon hij de farmakologen geruststellen. De afvoerput ten behoeve van controle door de vergunningverlener staat aan het eind van het gezamenlijke BMC-riool. Het BMC produceert zo'n 1800 m³ rioolwater per dag. Dat betekent een uurlijkse verdunning van de farmakologische plas. De „pilletbijdrage” van de capaciteitsgroep kan de gestelde eisen gemakkelijk overschrijden, zelfs al zou er acht uur per dag aan één stuk worden geplast. „Mijn advies luidt dan ook”, besloot Smeets: „Niet langer ophouden, maar snel lozen.”

AvI

Coen Laude

Toen ik tien jaar geleden in dienst kwam van wat toen nog de Medische Faculteit Maastricht in oprichting heette, ging ik er levensbeschouwelijk vanuit dat het leven een lolletje was. Zelfs als lid van het eerste Maastrichtse Fakulteitsbestuur, in de wandeling F.B.O. geheten, wist ik deze visie soms zo aanstekelijk uit te dragen dat sommige agendapunten op een welhaast karnavaleske wijze werden afgedaan. In die sfeer werd destijds ook gesproken over het promotiereglement en de daaromheen gedrapeerde franje: de Bordeauxrode toga's met zwart fluwelen toques, de Swollus (het orgaan waarmee de pedel als tambour-maitre de intocht der gladiatoren voorafgaat) en ten slotte over mijn voorstel het klassieke „Hora est” te vervangen door het op z'n Mestreechs uitgesproken: „Het uur is gekomen”. Slechts op één punt namen wij onze academische, zo u wilt studentikoze, discussie serieus: we waren het er unaniem over eens dat we aan deze jongste telg onder de Universiteiten onszelf de scores van het toekennen van het iudicium „cum laude” wilde besparen.

Hoewel ik nu, tien jaar later, nog steeds van mening ben dat het leven een lolletje zou moeten zijn, moet ik helaas konstateren dat we ons oorspronkelijk idee ten aanzien van het cum laude hebben moeten verlaten: in het nieuwe promotiereglement is de mogelijkheid geschapen kaf en koren onder de „boekjes” te scheiden. Het heeft me wel deugd gedaan dat ook het huidige Bestuur van de Faculteit der Geneeskunde weinig animo had om dit onderscheidingssteken in te voeren, maar ik was bij nader inzien toch mét mijn medebestuurders van oordeel dat het wanstaltig zou zijn als binnen één Universiteit bepaalde Fakulteiten dit lauraat wel zouden toekennen en andere niet. Dit argument woog des te zwaarder omdat vele van onze hoogleraren dubbel-benoemingen aan de Algemene en de Medische Faculteit bezitten, zodat door hen in de toekomst de keus, binnen welke Faculteit hun oogappels dienen te promoveren, wellicht op triviale gronden zou kunnen worden gemaakt.

Binnenkort (ja, vanaf wanneer eigenlijk?) kan men dus cum laude promoveren aan de RL, en geheel in overeenstemming met de traditie rond de toekenning van dit iudicium hebben we de eerste rel daarover al achter de rug. Er zullen er ongetwijfeld nog veel volgen, vooral als we kort hierna ook het diploma van studenten met een gemiddelde score van 8,25 en hoger van de opdruk cum laude gaan voorzien.

Konstruktief als immer, wil ik toch nog proberen een voorstel te doen dat alle reeds geslagen en nog op te lopen wonden heelt. Laten we iedereen die in Maastricht afstudeert of promoveert zulks (ook met terugwerkende kracht) laten volbrengen met de toevoeging „Coen laude”. Hiermee worden maar liefst drie vliegen in één klap gevangen. Ten eerste: wij eren (behalve op één avondje in „La Diligence”) de scheidende Rector Magnificus tot in de lengte van dagen; ten tweede: er ontstaan geen twijfelachtige verschillen tussen afgestudeerden of promovendi, noch de met het kreëren van die verschillen onlosmakelijk verbonden onsmakelijke verwickelingen en ten derde: buiten de instelling kan men toch bogen op een iudicium dat zich althans in het spraakgebruik niet onderscheidt van het echte, maar even diskutabele cum laude.

Hora est. Mijn tijd is gekomen.

Gerard Majoor

Bejaarde academici

Maarten 't Hart was een van de sprekers op het symposium „Verbeeldingskracht in de wetenschap”, onlangs in Amsterdam georganiseerd. Zijn lezing ging over de invloed van de wetenschap op de verbeeldingskracht. Hij behandelde de afkeurende reactie van Multatuli op het werk van Darwin. Zoals bekend heeft 't Hart weinig op met Multatuli. Ook in zijn lezing haalde hij naar hem uit: „Hij was onze meest onzinnigste schrijver”. 't Harts conclusie: „Bestudering van de wijze waarop Multatuli de evolutietheorie bejegende levert de onthutsende constatering op dat hij een echte metafysicus was, iemand die niet kon aanvaarden dat het bestaan een chaos is en dat natuurwetenschappen geen echte sluitende verklaring van het heelal geven”.

Maar 't Hart had nog een aardige terzijde in petto. Grote wetenschappelijke ontdekkingen, zei hij, worden gedaan door mensen van rond de dertig jaar. Daarom vond hij het „nogal stom” om die mensen werkloos te houden en het werk aan de universiteiten over te laten aan „bejaarde academici”.

Literair-economische opleiding

Ook Rudy Kousbroek sprak op dit symposium en ook hij had een aardige terzijde. Van 't Hoff, onze grote scheikundige en Nobelprijswinnaar, getuigde van een grote intuïtie – onontbeerlijk voor verbeeldingskracht – door al in 1891 voor het HBS-onderwijs te pleiten. Immers, op één na hebben alle Nederlandse Nobelprijswinnaars als vooropleiding de HBS gevolgd. Een mogelijke verklaring hiervoor, aldus Kousbroek, kan schuilen in het feit dat HBS'ers, in tegenstelling tot gymnasiasten, een geschoolde en geformaliseerde manier van mooi-vinden hebben meegerekregen, en dat stelt hen in staat oorspronkelijk te zijn. Maar, zo gaf

Kousbroek toe, ook dit theorieje is eerder een produkt van verbeeldingskracht dan van degelijk wetenschappelijk onderzoek.

De financiële dwangbuis

Afgestudeerd, geen werk, trekken van de bijstand en dan ook nog eens een geweldige studieschuld die maandelijks moet worden afbetaald. Een werkloos academicus is vaak de wanhoop nabij. Harry Pieron (37) vindt dat er aan die ellende een eind moet worden gemaakt. Hij roept alle werkloze academici op om lid te worden van de door hem opgerichte bond „Academici in de bijstand”. Pieron is zelf in een financiële dwangbuis, zoals hij het noemt, terecht gekomen. Hij vindt dan ook dat terugbetaling van de studieschuld moet worden opgeschort zolang je in de RWW zit. Ook zou hij graag zien dat de schuld wordt kwijtgescholden als je al vijftien jaar bent afgestudeerd of als je vijftig jaar bent geworden.

Ook bepleit Pieron acties om meer doorstroming aan de universiteiten te verkrijgen. Doorstroming, dat houdt in: het delen van banen. Met name academici verkeren in een positie, aldus Pieron, die het hen mogelijk maakt om een deel van hun baan af te staan. „Laten we eerlijk zijn”, zegt hij tegen Folia Civitatis: „die mensen hebben toch ook een redelijke boterham verdiend met het opleiden van al die studenten die nu werkloos zijn? En als zij vinden dat wat zij ons geleerd hebben enige waarde heeft, dan zullen ze ongetwijfeld van mening zijn dat we het niet verdiend hebben om onder de bijstandsgrens te komen. Het is niet verstandig voor hen om zich onsympathiek tegenover ons op te stellen”.

Doping als humanistisch ideaal

Sporters moeten zelf beslissen of ze doping willen gebruiken, als ze maar deskundig worden begeleid en goed

worden ingelicht. Dit is de kern van de boodschap die professor E.L. Noach, hoogleraar in de farmacologie in Leiden, de wereld in stuurde. „Is het comité van Hoge Oude Heren eigenlijk wel moreel gerechtigd van buiten af regels inzake doping op te leggen, of mag de sporter zelf beslissen wat hij wil, onder aanvaarding van mogelijke risico's? Ik zie hier een duidelijke parallel met het zelfbeschikkingsrecht van de patiënt in de geneeskunde; daar ben ik volledig voor en dus zie ik geen reden om doping af te wijzen”. Sterker nog, Noach meent dat doping „wezenlijke positieve waarden” heeft. Doping kan leiden tot een vermeerdering van kennis op het gebied van de gezondheidswetenschappen – kennis die uiteindelijk aan de hele mensheid ten goede kan komen. Hij vindt het ook volstrekt onjuist om doping en druggebruik op één lijn te stellen. Druggebruikers vormen immers een gevaar voor de samenleving en ze moeten vroeg of laat als slachtoffer door diezelfde samenleving. Voor sporters geldt dat uiteraard niet, aldus Noach: „Ik meen dat de wetenschap en via deze de maatschappij beter kunnen worden door betere kennis van het menselijk uithoudingsvermogen. De farmacologie kan waardevolle bijdragen leveren aan het streven naar steeds hogere menselijke prestaties als een humanistisch ideaal”.

Verstrooide professor

Het Utrechts universiteitsblad heeft iets leuks bedacht. De redactie vroeg een aantal schoolkinderen in het Limburgse Horst (waarom Horst?) om eens op te schrijven wat ze van professoren, studenten en alles daaromheen weten. Hoe denken ze bijvoorbeeld over het uiterlijk van de professoren? Een citaat: „De professoren zijn kaal met een beetje haar in het midden en aan de kanten. Dat haar zit helemaal in de war.

Ze zijn verstrooid en ze zijn erg knap en ze zijn erg streng.” En hoe zien studenten er uit? „De studenten zullen wel uniformen aan hebben en

een koffertje hebben waar hun geleerde boeken in zitten.” Een groot antropoloog heeft eens geschreven: „Het gaat er niet om wat er is gebeurd, maar om wat de mensen denken dat er is gebeurd.”

De valse tolk

De Amsterdamse criminoloog Arthur Frid vindt dat de Nederlandse wetgeving op het gebied van de tolkenbijstand in de strafrechtspleging volstrekt ontoereikend is en zelfs in strijd met het Verdrag van Rome. „Voor tolkenbijstand is een buitenlandse verdachte tot op heden overgeleverd aan het spel der vrije krachten”, schrijft hij in het maandblad Proces: „Hij kan een „echte” krijger, een amateur, een „assistent-rechercheur” of geen.” De kwaliteit en de frequentie van tolkenbijstand is „blijven hangen in de sfeer van willekeur, op zijn best welwillendheid”. Frid spreekt van „chaotische praktijken”. Meer dan eens komt het op het politiebureau voor, dat het verhoor zonder tolk wordt afgenomen. En als er dan een tolk bij is, dan stelt die zich niet zelden partijdig op.

De tolkenbijstand moet radicaal veranderen, meent Frid, naar opzet en naar inhoud. Hij stelt drie eisen. Ten eerste moet het tolken in strafzaken een vak apart worden: professionalisering. Ten tweede moet de frequentie van het tolken flink worden opgevoerd: intensivering. Ten derde moeten er tolkenpiketdiensten worden opgezet: de Buro's voor

Rechtshulp moeten professortolken aan alle strafrechterlijke instanties toewijzen.

Bloedlink

Aan fobieën geen gebrek: heersllangen, spinnen, messen, scharen – en ga zo maar door. Folangs heeft men een nieuwe oer van de bloedfobie. Aan de universiteit van Uppsala heeft men 18 jaar aan deze fobie aan een therapie derworpen. Ze kregen een therapie zien van een buitengewoon bloedoperatie. Niet één van de acties kon de film uitzitten; vijf gingen van hun eigen.

Sommige patiënten werden na drie maanden meer en aan de aanblik van bloed bleef steld: een druppeltje, een wond afnemen van bloed, een bloot verband, een operatie. Kortom: aloude idee van confrontatie. re patiënten weer leerden door spanningsoefeningen hun spiering en bloeddruk te reguleren dat ze bij een dreigende flauwte bloeddruk konden reguleren. opvallende was, dat beide methoden hielpen: bij alle achttien nam angst af. De bloederige film opnieuw vertoond. Ze konden veel langer dan eerst aanzien, len haalden zelfs het einde. En rassing, tien gaven er zich bloeddonor!

(Psychologie)

ART ATTACK

ART ATTACK ART ATTACK

is een zakk, die gespecialiseerd is in...
ten en aluminium lijsten voor inlijsting...
in alle maten. Het aanbod van aluminium...
lijsten bestaat uit ruim 60 varianten...
veterinair kleuren.

heeft een collectie van vele al et niet...
gelijka kunstposters en kunstkaarten.

is gevestigd: Tongeraanstraat 12, Maastricht, tel: 043-51115 en is van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 12 tot 18 uur en op zaterdag van 12 tot 17 uur.

SER



VAAAS

BOEKHANDEL

VRIJTHOF 29
6211 LE MAASTRICHT
TEL. 043-50054/18704

DE 4-FACULTEITEN-BOEKHANDEL VAN LIMBURG, VOOR RIJP EN GROEN IN DE WETENSCHAPPEN. EEN BOEIENDE BOEKHANDEL IN EEN GROEIENDE UNIVERSITEITSSTAD: WIJ „BLOKKEN” MET ELK BLOK MEE

Meeste afgestudeerden vinden nog vaste plek

professie
achterlij

van de 228 artsen die tot nu toe in Maastricht zijn afgestudeerd, is het grootste deel op een of andere manier aan de slag kunnen komen. De rek: de voorlopige cijfers die tot nu toe verschenen, meldt zijn in het kader van het programma „Follow-up basisartsen” geven exact aan hoeveel afgestudeerde echt werkloos zijn. Van een groep van 70 artsen wordt gezegd dat ze in „militaire dienst of werkloos” zijn.

van de 65 afgestudeerden die de artsopleiding hebben gevolgd er inmiddels 18 gevestigd als artsen, in een eigen praktijk of in dienst bij een gezondheidscentrum. Volgens Gerrie Post, die het follow-up-project uitvoert onder supervisie van prof. Riet Drop is het verontrustend dat de rest nog als huisarts werkzaam is. „Er is geen een huisarts in Nederland die meteen na zijn opleiding de slag kan. Daar gaat altijd een jaar overheen waarin men zich medisch klussen en zoeken beugelt.”

Volgens Post steken de resultaten tien naar de Maastrichtse artsen op de arge film markt gunstig af tegen die van andere faculteiten, al geldt voor het aantal dat de bezigheid die men heeft gevonden, van tijdelijke aard is. Bovendien, van tijdelijke aard is. Bovendien, van tijdelijke aard is.

Erkendertig artsen hebben een contract gekregen als wetenschappelijk medewerker, 23 zijn in de eerste lijn actief (maar niet als huisarts), 53 volgen een specialistenopleiding, 6 werken in de derde lijn en hebben tijdelijk of voorgoed een andere baan gekozen.

Januari hopen de onderzoekers andere bijzonderheden bekend te maken over hun bevindingen.

Studiefinanciering

De 30-jarige Pers Massoud Mirshahi werd in Nishabour geboren. Na zijn middelbare school waagde hij samen met 40.000 andere kandidaten zijn kans om via een vergelijkend examen een van de vijfhonderd plaatsen voor eerstejaars aan een medische faculteit te bemachtigen. Mirshahi behoorde tot de uitverkorenen en doorliep vlot zijn studie aan de faculteit van Mashad. In 1979 was hij tot zijn artsexamen gevorderd. Hij werkte aan een proefschrift over slokdarmkanker, toen de Islamitische revolutie uitbrak. Mirshahi kwam duidelijk voor zijn mening uit: „Ik was een tegenstander van de sjah, maar ofschoon ik zelf moslim ben, was ik geen voorstander van Khomeiny. Ik vond dat je het regime van de sjah niet kon vervangen door een bewind, dat zich liet leiden door religieuze beginselen. Dan tastte je de vrijheid van andere culturen in Iran aan. Om vrijheid voor iedereen te garanderen moest je religie en staat gescheiden houden, vond ik. Maar als je het niet met Khomeiny eens was, werd je zonder meer als contra-revolutionair beschouwd;” Mirshahi ondervond al snel de gevolgen van zijn ongewenste ideeën.

Lin Tabak



Massoud Mirshahi tussen zijn paranimmfen Suzette Béguin en Karly Hamulyak.

Papieren beheersen leven van politiek vluchteling

De doctorsbul die de Iraniër Massoud Mirshahi op 23 november uit handen van zijn promotor prof.dr. C. Hemker mocht ontvangen, betekende voor hem veel meer dan alleen maar de kroon op een geslaagd wetenschappelijk onderzoek. Voor Mirshahi kwam er een eind aan de onzekerheid over zijn wetenschappelijke status, waarin hij was komen te verkeren toen hij zijn land zonder deugdelijke papieren had moeten verlaten. In Frankrijk kon hij niet promoveren, in Nederland wel.

De 30-jarige Pers Massoud Mirshahi werd in Nishabour geboren. Na zijn middelbare school waagde hij samen met 40.000 andere kandidaten zijn kans om via een vergelijkend examen een van de vijfhonderd plaatsen voor eerstejaars aan een medische faculteit te bemachtigen. Mirshahi behoorde tot de uitverkorenen en doorliep vlot zijn studie aan de faculteit van Mashad. In 1979 was hij tot zijn artsexamen gevorderd. Hij werkte aan een proefschrift over slokdarmkanker, toen de Islamitische revolutie uitbrak. Mirshahi kwam duidelijk voor zijn mening uit: „Ik was een tegenstander van de sjah, maar ofschoon ik zelf moslim ben, was ik geen voorstander van Khomeiny. Ik vond dat je het regime van de sjah niet kon vervangen door een bewind, dat zich liet leiden door religieuze beginselen. Dan tastte je de vrijheid van andere culturen in Iran aan. Om vrijheid voor iedereen te garanderen moest je religie en staat gescheiden houden, vond ik. Maar als je het niet met Khomeiny eens was, werd je zonder meer als contra-revolutionair beschouwd;” Mirshahi ondervond al snel de ge-

volgen van zijn ongewenste ideeën. Samen met vijftien medestudenten werd hij van de universiteit verwijderd. Al zijn gegevens werden uit de administratie gehaald. Gelukkig had een van zijn hoogleraren de buizen hangen en een computeruitdraai kunnen maken voordat de Khomeiny-aanhangers de universiteit overnamen. Helaas was de man niet verder gekomen dan het vijfde jaar; Mirshahi kan nergens aantonen dat hij ook het zesde jaar doorlopen heeft.

Analfabeet

Toen zes van zijn vrienden door aanhangers van het nieuwe regime waren vermoord besloot Mirshahi het land te verlaten. Daarvoor had hij een paspoort nodig en om dat te krijgen, moest hij zich eerst melden voor de militaire dienst. Daar deed hij onverwacht zijn voordeel met de vernietiging van zijn administratieve gegevens: omdat er geen studieresultaten bekend waren, werd hij beschouwd als analfabeet en dus ongeschikt voor het leger bevonden. Vervolgens kreeg hij zijn paspoort en een uitreisvisum voor Frankrijk, omdat hij zich daar had laten inschrijven voor een talencursus. Voordat zijn werkelijke antecedenten waren rondverteld, had hij het land kunnen verlaten. Toen de Iraanse autoriteiten na een half jaar in de gaten gekregen hadden wat er gebeurd was, maakten ze het zijn ouders onmogelijk om geld naar Frankrijk over te maken.

Inmiddels had Mirshahi zijn studie in Parijs hervat, maar hij ondervond daarbij moeilijkheden door de gebrekkige gegevens over zijn vooropleiding. Hij kreeg wel een beurs voor onderzoek van het Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale. Dankzij die beurs heeft

hij in het laboratorium van prof. Soria van het Hôtel Dieu in Parijs onderzoek kunnen doen naar de werking van monoclonale antilichamen, die ageren tegen het fibrinogeen. De antilichamen die Mirshahi heeft gevonden maken het mogelijk om snel en exact onderscheid te maken tussen fibrinogeen, fibrine-afbraakproducten en producten die soms bij pathologische processen uit fibrinogeen ontstaan.

Via prof. Soria en haar collega Caen kwam Mirshahi in contact met Hemker, die volgend jaar zijn sabbatical year in Parijs gaat doorbrengen als professor associé. Hemker gaf Mirshahi het advies om het Nuffic te laten uitzoeken of zijn diploma's in Nederland erkend werden. Omdat Hemker het sneu vond dat Mirshahi in Frankrijk niet kon promoveren door een gebrek aan het gemis van de nodige papieren, deed hij hem de suggestie om het eens in Nederland te proberen. Op advies van de Nuffic kwam Mirshahi inderdaad in aanmerking voor promotie in Nederland. De SWOL en de „Stichting ter Bevordering van Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek en Gezondheidszorgverlening in Maastricht” stelden de benodigde subsidies beschikbaar en zo kon Mirshahi op 23 november zich eindelijk doctor in de Geneeskunde noemen. Het was voor het eerst dat in Maastricht een promotie in het Frans plaatsvond.

Visum voor twee dagen

Voor Mirshahi was de gang van zaken aanleiding voor de stelling: „Het gebrek aan eenheid in Europa is betreurenswaardig, maar niet voor een Perzische vluchteling die een wetenschappelijke carrière wil maken.” De dag na zijn promotie moest Mirshahi weer terug naar Pa-

rijs. Met veel pijn en moeite had hij van de Nederlandse ambassade een visum los weten te krijgen. Bij het aanvragen van het document was hij van het kastje naar de muur gestuurd en hij moest alle mogelijke garanties geven dat hij niet van plan was in Nederland te blijven. Pas toen dat honderd procent zeker was, kreeg hij toestemming om twee dagen in Nederland te blijven.

Khomeiny

Overigens verkeert de gezondheidszorg in Iran in een deplorabele toestand, weet Mirshahi te melden. Voordat Khomeiny aan de macht kwam was er sprake van een behoorlijke artsenopleiding en stond dankzij goede universiteitsklinieken de wetenschap op een behoorlijk peil. Maar de meeste afgestudeerden hadden maar één doel voor ogen zo gauw ze klaar waren met hun studie zich vestigen in de Verenigde Staten. De artsen die in Iran bleven hangen, wilden alleen in de grote steden werken en het platteland moest het doen met militaire artsen die zich gehaat maakten als propagandisten van de sjah. Onder Khomeiny bleef er van de universiteitsklinieken weinig over en werd de farmaceutische industrie kapot gemaakt. Veel artsen worden ingezet voor de verzorging van de slachtoffers van de oorlog met Irak. Daardoor kan in de ziekenhuizen geen behoorlijke verzorging meer geboden worden. „Laatst kwam er een meisje bij ons in Parijs, die in Iran te horen had gekregen dat ze maar naar huis moest gaan, omdat men zich niet met haar geval kon bezighouden. Ze zou gestorven zijn als ze niet naar Parijs gekomen was. Er zijn duizenden patiënten die niet naar Parijs kunnen komen.”

Jacques Herraets

Voorlichting op z'n Amerikaans

„Ik heb kriskras door de Verenigde Staten gereisd”, zei Ruud Jonkers op het door de Algemene Faculteit georganiseerde symposium over patiëntenvoorlichting: „En je kunt globaal zeggen: ze lopen er tien jaar voor op ons”. Jonkers, verbonden aan het Landelijk Centrum Dienstverlening GVO in Bunnik, is echter optimistisch: „We kunnen van de ervaring van anderen leren, hun vergissingen vermijden. Daarom hoeft het niet tien jaar te duren voor wij, in Nederland, die achterstand hebben ingehaald”. Hoe gaat de patiëntenvoorlichting dan over een paar jaar bij ons uitzien?

In de Verenigde Staten hangt het gezondheidssysteem in veel sterkere mate af van het particulier initiatief, begon Jonkers. Het is een echt gezondheidsbedrijf. En deze markt,

deze gezondheidsmarkt, wordt nog steeds grimmiger. Ziekenhuizen concurreren elkaar om de gunst van de patiënt. Dat moeten ze wel, want de kosten van de gezondheidszorg vertonen, net als in Nederland, een stijgende lijn.

In die strijd om de gunst van de patiënt nu speelt de patiëntenvoorlichting een belangrijke rol. Geef je de patiënt meer voorlichting, dan zal hij ook meer tevreden zijn. De kans is dan groter dat hij of zij, mocht het gebeuren, weer voor hetzelfde ziekenhuis zal kiezen. Een tweede, meer indirect, gevolg van patiëntenvoorlichting is: de tijd dat patiënten in het ziekenhuis moeten vertoeven, wordt korter. En dat is weer economischer. Een derde reden voor de Amerikaanse ziekenhuizen om aan patiëntenvorlich-

ting te doen, ligt op het vlak van de subsidies. Elk ziekenhuis krijgt van de overheid punten, rapportcijfers als het ware, - ook voor patiëntenvoorlichting. Een goeie patiëntenvoorlichting levert punten op, en punten leveren een bredere financieringsstroom op. Een laatste reden om veel voorlichting te verstrekken, heeft te maken met de al genoemde strijd om de gunst van de patiënt. In hun concurrentiestrijd moeten ziekenhuizen zich geducht weren op het gebied van **public relations**. En daarbij behoort niet in de laatste plaats: het geven van voorlichting. Om klanten te winnen, gaan ziekenhuizen letterlijk de boer op; ze verspreiden folders over allerlei gezondheidsthema's, ze geven, bijvoorbeeld, cursussen om van het roken af te komen - allemaal om de naam van het zieken-

huis bij de mensen bekend te maken. Men zou kunnen denken, aldus Jonkers, dat die folders en die cursussen, mits ter harte genomen, die mensen juist uit het ziekenhuis houden. Maar de redenering is: de mensen blijven toch wel naar het ziekenhuis komen en als ze dan komen, dan komen ze tenminste naar ons.

Al met al is de organisatie en planning van patiëntenzorg in de Amerikaanse ziekenhuizen zeer doordacht en precies. Toch meende Jonkers dat men er nog niet „was”, dat er nog het nodige viel te verbeteren. Zo is men nog altijd meer gericht op voorlichting dan op educatie: men legt meer de nadruk op het vertellen wat er aan de hand is, dan op het aanleren van verantwoordelijkheid bij de patiënten.

Een belangrijke trend, die Jonkers naar voren haalde, is de opkomst van de video in de patiëntenvoorlichting. In ziekenhuizen zijn, zo te zeggen, aan de lopende band voorlichtingsprogramma's te zien.

Dat heeft zijn voordelen: het is te duur om een dokter veertig minuten achter elkaar iets te laten vertellen over, bijvoorbeeld, zwangerschap.

Maar er zijn ook nadelen: het persoonlijk element, zo belangrijke voor de patiëntenvoorlichting, schiet zeer bij in. Patiënten, aldus Jonkers, moeten een handtekening zetten als ze een bepaald videoprogramma hebben gezien, want dan weet men: die en die is voorgelicht.

Ad van Iers

Proces tegen de staat brengt het recht in beweging

21 November is er een uniek proces tegen de Staat begonnen. Uniek is alleen al het groot aantal eisers: ruim 20.000, waaronder belangengroeperingen, gemeentes en politieke partijen. In hun ruim 130 pagina's tellende dagvaarding vragen zij de rechter de plaatsing van kruisraketten in Nederland én het gebruik ervan onrechtmatig te verklaren. Tevens eisen zij dat het de Nederlandse Staat verboden wordt tot plaatsing en gebruik over te gaan. Mochten deze eisen afgewezen worden, dan vorderen de eisers in een subsidiaire, minder vergaande eis dat de Nederlandse Staat met de Verenigde Staten moeten afspreken

dat Nederland het veto-recht krijgt over de inzet van deze raketten. Ook vragen zij een 'no-first-use' verklaring, als er eenmaal geplaatst is.

Dit proces is in de tweede plaats uniek omdat individuen en organisaties zich tot de rechter wenden vóór het mogelijk uitbreken van vijandelijkheden om te voorkomen dat dan gebruik zal worden gemaakt van verboden middelen. Doot dit proces wordt de plaatsing van kruisraketten als het ware in een juridisch licht geplaatst, terwijl de discussie voordien alleen op politiek niveau werd gevoerd. De eisers zijn namelijk van mening dat deze plaatsing onrechtmatig is omdat zij in strijd is met het internationaal recht. Jan Willems, wetenschappe-

lijk medewerker internationaal recht aan juridische faculteit, is betrokken geweest bij de voorbereiding van dit proces. Hij legt uit dat er hier daadwerkelijk sprake is van een juridisch conflict. De klassieke regels van het oorlogsrecht én het Protocol van het Rode Kruis worden met deze plaatsing doorkruist. Deze regels zeggen dat wapens niet mogen worden gebruikt als er geen onderscheid kan worden gemaakt tussen militaire en burgerdoelen. Maar niet alleen het gebruik is in strijd met het recht. De plaatsing zelf alleen al is strijdig met het Volkenrecht, dat verbiedt om in vredetijd dingen te doen die de vrede in gevaar brengen.

Willems merkt, gevraagd naar het perspectief van dit proces, op, dat je bij een proces nooit zeker weet

hoe het balletje gaat rollen. Hij geeft toe, dat een rechter niet zal staan te trappelen om een uitspraak te doen nu de discussie nog gaande is en het parlement nog geen uitspraak heeft gedaan. „Ieder proces kan op formele gronden stranden omdat er fouten tegen vormvoorschriften of in de procedure zijn gemaakt. Een rechter kan zich dan niet-ontvankelijk verklaren, maar ook daar is beroep tegen mogelijk.

Voor ons is de uitspraak van het Human Right Committee als een geschenk uit de hemel komen vallen. Deze commissie van de Verenigde Naties, te vergelijken met het Europese Hof van Justitie, heeft op 2 november de uitspraak gedaan, dat kernwapens in strijd zijn met het recht op leven en verboden zouden moeten worden. Met deze

uitspraak moet een Nederlandse rechter rekening houden.” Wat Willems bijzonder belangrijk vindt is, dat door dit proces recht in beweging komt. „Het is de eerste stap in een ontwikkeling, ontwikkeling die je ook in de jaren den om ons heen ziet. Zolang de juristen zwijgen, zwijgt het recht. Het recht zwijgt zolang de juristen zwijgen. Dat is nu doorbroken dus Willems.

Het nadeel van een civiel proces is dat het erg lang duurt voor er een uitspraak wordt gedaan. Over de weg vier maanden wordt het woord van de staat op de dagvaarding verwacht. De uiteindelijke uitspraak zal pas ver in 1985 plaatsvinden.

Malva Driessen

DE LOKALE BANK
MET
MONDIAAL KARAKTER



BANQUE PARIBAS

Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043-11477.

Woonschool Ravelijn vergrootte achterstand

„Er werden 63 woningen gebouwd met alleen maar een woonkeuken, 41 woningen kregen een aparte woonkamer voor mensen met een iets hogere wooncultuur; die mochten ook aan de buitenkant van het kompleks, aan de Ravelijnstraat wonen (23 stuks), want daar kwamen „de normale” mensen voorbij! Tenslotte kregen 18 van de 41 woningen een vierde slaapkamer erbij, bestemd als ze waren voor grotere gezinnen. Er werden géén voortuintjes gerealiseerd.”

Deze tekst staat op pagina 11 van het boekje *Wonen op achterstand. De geschiedenis van de eerste woonschool in Nederland: het Ravelijn-komplex in Maastricht.*

Het boekje werd op vrijdag 23 november door Frans van Wijnen (Gezondheidsrecht), de kersverse voorzitter van het Stedelijk Instituut voor Sociaal Werk Maastricht, ten doop gehouden. Het Instituut, de stedelijke koepel van klup- en buurtthuizen, had met dit werkstuk de Ravelijn aangegrepen als thema voor een studiedag in buurtcentrum „de Boeckel” in de Heeg. Daags ervoor had het SISW in „de Awwe Stiene” een manifestatie gehouden om het klup- en buurtwerk luster bij te zetten. Dit alles onder het motto dat ook Maastricht niet mocht achterblijven bij de viering van het honderdjarig bestaan. (Op kerstavond 1884 opende het eerste buurt huis, „Toynbee Hall” in Oost-Londen zijn poorten. Het „Leidse Volkshuis” volgde enkele jaren later).

Woonschool

In *Wonen op Achterstand* schildert de schrijver, Jos van Dielen, in 70 pagina's een beeld van de gang die het welzijnswerk gegaan is met „de woonschool” de Ravelijn. Het geeft een somber beeld van de niet-aflattende pogingen van welzijnswerkers om van de Ravelijn iets te maken. Want ijver is iets dat deze werkers – na lezing van het boek – niet kan worden ontzegd.

Vooraf in hoofdstuk drie, „Van nota naar raadsbesluit”, put de schrijver zich uit (in liefst 28 pagina's) te verduidelijken wat de werkers allemaal aan activiteiten ontpleooiden om hun plan, stopzetting van het welzijnswerk in de wijk, door te kunnen voeren. Het hoofdstuk geeft met data aan hoe (slecht) de communicatie verliep tussen bewoners, welzijnswerkers, bouwvereniging en gemeente. Het toont welzijnswerkers die tussen twee vuren komen te liggen, met aan de ene kant buurtbewoners, die erover klagen dat er zoveel over hun hoofden gebeurt, en aan de andere kant de gemeente, die maar geen duidelijkheid wil geven. Het laat buurtbewoners zien die „door al dat gedoe” in twee kampen uiteen vallen: zij die willen blijven en zij die willen verhuizen.

Boosdoener

De welzijnswerkers hadden zich vanaf 1978 in een uiterst precare positie gemanoeuvreerd. Een tragisch dieptepunt is de bezetting door buurtbewoners van het wijkcentrum (op 27 maart 1982), de dag na een informatieavond met drie wethouders. De bezetters verwoor-

den hun grieven aan de krant: „Per slot van rekening zijn zij het schuld dat de gemeente onze wijk nu wil slopen. Sinds 1976 zijn zij bezig met het schrijven van rapporten die moeten aantonen dat de Ravelijn tegen de vlakte moet. Zij zijn het die onze wijk uiteindelijk de das om doen”. De pers greep deze gebeurtenissen gretig aan. De rollen zijn snel toebedeeld: de slachtoffersrol voor de bewoners, de boosdoenersrol voor de buurtwerkers.

Dilemma

„Wonen op achterstand” probeert op geen enkele manier welzijnswerkers schoon te praten. Wel geeft het boek indringend aan hoe de werkers geworsteld hebben met „de woonschool” de Ravelijn. Er was na 25 jaar rommelen in de marge, geen andere beslissing mogelijk dan te stoppen en de onmacht toe te geven. Dat het besluit van de welzijnswerkers door sommige buurtbewoners niet in dank werd afgenomen, bewijst weer eens het dilemma binnen het welzijnswerk.

Jos van Dielen benadrukt in „zijn” nawoord dat dit boekje is geschreven vanuit de optiek van de Ravelijnwerkers. De optiek van de „mensen zelf” is niet aan bod gekomen: „De andere partijen die in dit verhaal voorkomen: bouwvereniging, gemeentebestuur, bewoners, zullen een ander verhaal vertellen; geen andere feiten, wel andere interpretaties en andere opvattingen”.

De oorzaak van de Ravelijnproblematiek ligt in de beslissing van de gemeenteraad in 1985 om „de woonschool” de Ravelijn te bouwen, overeenkomstig het advies van socioloog Litjens. De gedachte om met een woonschool onmaatschappelijke gezinnen „her op te voeden” bleek fout te zijn. Maar ook de structuur en de ligging van de wijk deugde niet. Het kompleks woningen werd zo gebouwd dat het met prikkeldraad eromheen gemakkelijk voor een concentratiekamp kon worden aangezien. Met name de geïsoleerde situering van de wijk drukte een zware stempel op de bewoners en dat werkte de achterstand alleen maar in de hand. En om van dat stigma af te komen, heb je aan een welzijnswerker niets. Beter is het de wijk te verlaten, zoals nu gebeurt is. Menig buurtbewoners heeft dat vertrek pijn gedaan.

Machteloos

Wonen op achterstand geeft de lezer ook een beeld van het veranderde denken binnen het welzijnswerk zelf. Een ontwikkeling van paternalisme, bevoogding, naar maatschappijverandering. Op de studiedag

schetste interessantste spreker, P. Kuipers, medewerker bij de reorganisatie van de rijksdiensten, die ontwikkeling. Hij betoogde dat de frustraties van de Ravelijnwerkers niet op zichzelf staan. Ze zijn het resultaat van een veranderend besef in het welzijnswerk zelf. Sprak men in de jaren vijftig nog van a-socialen en onmaatschappelijken, eind jaren zestig duikt het begrip „achterstand” op. Een term die – aldus Kuipers – inmiddels ook achterhaald is: „Achterstand” suggereert een boven- en onderschikking in de samenleving. Het wekt bovendien de illusie dat het welzijnswerk aan die ongelijkheid iets kan doen. De realiteit van de jaren tachtig bewijst hoezeer de maatschappelijke ongelijkheid in stand is gebleven – ondanks alle inspanningen. De tijden zijn veranderd. Het ideaal van opheffen van de ongelijkheid heeft afgedaan. Ongelijkheid wordt steeds positiever gewaardeerd. „Achterstand” hoorde als begrip bij de verzorgingsstaat. De afbrokkeling ervan maakt steeds duidelijker dat ongelijkheid alles met machtsverhoudingen te maken heeft. Die afkleding laat eveneens zien hoe machteloos het welzijnswerk in dat opzicht is. Achterstand spitst zich toe op de deelname aan cultuur, onderwijs en economische mogelijkheden. Uitgeremd op die gebieden kunnen welzijnswerkers weinig invloed uitoefenen. Geen wonder, aldus Kuipers, dat het wel-

zijnswerk gefrustreerd is en aankijkt tegen de puinhopen van haar benadering. Kuipers pleitte voor een welzijnswerk dat niet meer spreekt over „achterstand”, dat zich minder pretentief opstelt en een realistisch benadering kiest. Welzijnswerkers zouden zich minder op buurten, maar meer op individuen en bepaalde groepen moeten richten, meent Kuipers. Het welzijnswerk zou tegenover deze individuen en groepen meer bemiddelend en meer dienstverlenend moeten optreden. Het inzicht, het vernuft en het organisatievermogen ervoor is aanwezig.

Desastreus

Op de studiedag leek iedereen er vrede mee te hebben dat in de vroegere probleebuurt nu studenten zijn gehuisvest. Wat in 1982 nog een tijdelijke bestemming heette, lijkt nu een permanente te worden.

John Wevers, wethouder voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting, wil van sloop, zeker de eerste jaren, niets weten: „Zolang er geen uitzicht is op vervangende nieuwbouw, peins ik er niet over”. Wevers duidde op het voor de sociale woningbouw desastreuze regeringsbeleid. De komende jaren krijgt de gemeente zo weinig rijks-subsidie („contingent”) dat straks aan de vraag naar betaalbare studentenwoningen nauwelijks voldaan kan worden.

IJzermans, van bouwvereniging St. Servatius, wilde ook niets liever dan de toestand voorlopig zo handhaven. Hij wees op de goedkope huren. Bij nieuwbouw zijn die nooit haalbaar: „Het zou zonde zijn, de woningen te slopen”.

IJzermans bevestigde dat het huurcontract veranderd is. In het huurcontract staat sinds kort dat de huurder het huis uit moet als de studie is afgerond. Juridisch is die bepaling niet waterdicht, maar de bouwvereniging loopt alvast vooruit op een rechterlijke uitspraak die een Stichting voor Studentenhuisvesting, elders in het land, heeft uitgelokt.

IJzermans: „Een student die klaar is met zijn studie en in de Ravelijn blijft wonen, ontnemt daarmee een nieuwe student een goedkope woongelegenheden.” Ondertussen gedraagt de bouwvereniging zich zoals dat van een goed verhuurder mag worden verwacht. Het buitenwerk wordt geschilderd en verder pleegt de bouwvereniging het meest noodzakelijke onderhoud „om de woningen intact te kunnen houden.” Voor menig ex-Ravelijnbewoner is dat laatste een allesbehalve prettige gewaarwording. In zijn tijd moest er heel wat strijd geleverd worden om er aan de buitenkant één streep verf op te krijgen.

Ton Hameleers

Twee van de laatste oorspronkelijke bewoners van de Ravelijn, de dames Hofstede.



Bureau Onderwijs FdG

Aan alle studenten Faculteit der Geneeskunde

Betreft de Vaste en Dagelijkse Commissie voor de Examens FdG

In verband met de benoeming van prof. dr. F. Bonke tot Rector Magnificus van de Rijksuniversiteit Limburg heeft deze verzocht het voorzitterschap van de Vaste en Dagelijkse Commissie voor de Examens FdG eerder dan voorzien te beëindigen. In de 5e bijeenkomst van de Vaste Commissie voor de Examens FdG is tot zijn opvolger gekozen prof. dr. C. van Boven, die per 1 november 1984 het voorzitterschap van de V.C.E. en D.C.E. zal bekleden.

De samenstelling van de D.C.E. heeft tevens enige wijzigingen ondergaan: teruggetrokken is drs. A. van den Bogaard; als nieuw lid is benoemd drs. W. Lammers. De samenstelling van de D.C.E. ziet er thans als volgt uit: prof. dr. C. van Boven - voorzitter, prof. dr. W. Wijnen, prof. dr. G. Kootstra, drs. J. Smits, drs. W. Lammers, drs. H. Seldnerath en dr. H. Muller die in voorkomende gevallen het waarnemend voorzitterschap vervult.

Korrespondentie aan voorzitter V.C.E. en D.C.E. dient te worden gericht aan het sekretariaat V.C.E./D.C.E., p/a Bureau Onderwijs FdG, lokatie Hoofdegebouw. Het spreekuur van de voorzitter van de D.C.E. gedurende het academisch jaar vindt plaats op elke maandag van de maand (m.u.v. de eerste maandag van de maand) tussen 10.00 uur en 12.00 uur op de kamer van prof. dr. C. van Boven (Medische Microbiologie, B.M.C.). Een afspraak hiervoor kan worden gemaakt via het sekretariaat Medische Microbiologie, tel. 043-888572.

Over de regeling van het spreekuur tijdens vakantieperiodes volgt nadere berichtgeving.

Aan de eerstejaars studenten Faculteit der Geneeskunde Betreft Onderwijsstrainingsweek (O.T.W.)

van 14-1-1984 t/m 18-1-1985

Zoals jullie bekend is, is de onderwijsstrainingsweek (O.T.W.) een vervolg op de activiteiten van blok 1.1. In wezen is het de zesde week van blok 1.1. De samenstelling van de onderwijsgroep en de begeleiding van de tutor is konform blok 1.1.

Tot het instellen van deze week is besloten om eerstejaars studenten in het kader van de propaedeutische de kans te bieden extra training te ontvangen in vaardigheden die het Maastrichtse onderwijssysteem vereist.

Het is een ervaringsfeit dat over het algemeen na blok 1.3. behoefte bestaat aan evaluatie van ons onderwijssysteem en je eigen functioneren daarin. In het daarvoor gekonstrueerde blokboekje zijn zaken opgenomen die het mogelijk maken enerzijds te reflecteren over je eigen werkwijze en knelpunten in het functioneren van onderwijsgroepen en anderzijds de gelegenheid bieden om bepaalde vaardigheden nogmaals in te oefenen. Ook bestaat er de ruimte om in te gaan op de eigen ervaringen van de studenten in de eerste drie blokken. Het blokboek is vóór 14 januari 1985 te verkrijgen bij de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdG, kamer 0.20 A Hoofdegebouw.

Verder is het handig wanneer iedere student(e) in het bezit is van het literatuurboek blok 1.1. en het werkboek studievaardigheden (tijdens blok 1.1. te koop via de verkoopbalie sekundaire onderwijsvoorzieningen).

In deze week zullen drie onderwijs-groepbijeenkomsten van elk twee uur plaatsvinden op maandagmiddag, woensdagochtend en donderdagmiddag. Op maandagochtend wordt er enige individuele voorbereiding van je verwacht, tijdens de week zijn studie-activiteiten gepland. Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat er voor deze week ook een presentie-eis van 80% geldt.

Aan 2e-, 3e-, 4e-, 5e- en 6e-jaars studenten Geneeskunde Betreft Stageboek Pathologie

Ter aanvulling van de keuze-onderwijsklappers ligt het stageboek der Pathologie ter inzage bij de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdG, kamer 020 A, HG.

Het stageboek geeft een beschrijving van het vakgebied der Pathologie en behelst alle mogelijkheden voor keuze-onderwijsprogramma's.

Aan 2e-, 3e-, 4e-, 5e- en 6e-jaars studenten Geneeskunde Betreft Aanmelding/goedkeuring Keuze-onderwijsprogramma's

Alle studenten worden erop gewezen dat keuze-onderwijsprogramma's vier weken VOOR AANVANG van het keuze-onderwijs dienen te worden ingeleverd bij het sekretariaat Keuze-onderwijs, Bureau Onderwijs FdG. Dit sekretariaat bericht de student over al dan niet goedkeuring van het gewenste programma.

De Projectgroep Keuze-onderwijs vestigt er nogmaals de aandacht op dat het niet mogelijk is achteraf goedkeuring te verkrijgen over reeds gevolgde keuze-onderwijsprogramma's.

Faculteit

Stageboek Neurologie

Het stageboek Neurologie (en begeleidend materiaal) dient vóór aanvang van de stage te worden opgehaald bij het sekretariaat Neurologie (afd. F-2), ZA.

Gezondheidsrecht

In het kader van blok 4.3.1. „Wetgeving en Institutionaliserings (AF) worden in het bijzonder de volgende lezingen aanbevolen voor studenten MF:

- 10/12 BMC 1635 14.30-16.00 uur „Beroepsregeling vanuit theorie en praktijk”, mw. prof. mr. H.D.C. Roscam Abbing.
- 17/12 BMC 1635 14.30-16.00 uur „Regels t.a.v. geneesmiddelen”, mw. mr. N.P.Y.M. de Bijl

Rechtsgeleerdheid

Donderdag 6 december om 15.30 uur geeft prof. mr. D. Simons, commissaris bij de Grondwetsherziening, een lezing over de betekenis van de Grondwet in ons recht. Plaats: kapel of collegezaal. **Vrijdag 7 december**, 14.00-17.00 uur: bloktoets „Vertegenwoordiging”. **Maandag 10 december**, 9.00-12.00 uur: bloktoets „Déconfiture”. **Maandag 10 december**, 19.30-22.30 uur: bloktoets avondstudenten blok I.1. **Woensdag 12 december**, bloktoets eerste- en tweedejaars.

Plaats: 2e-jaars: a t/m e: gymzaal Belfort, Keurmeestersdreef 129, nabij JF Kennedy-school; f t/m l: gymzaal Daalhof, Aureliushof 140, nabij Fons Olterdissen-school; m t/m z: Sporthal Daalhof, Goudenweg 190.

1e-jaars (dagopleiding): Sporthal Daalhof, Goudenweg 190.

De toets wordt gehouden van 9.00-12.00 uur. Vanaf 8.45 uur kun je de zaal binnen.

Maandag 26 november om 13.45 uur of 14.30 uur herhaalt mr. C. Waaldijk zijn lezing „Wat heet wetgeving?”, ditmaal in het kader van de blokopening voor 4e jaars sociale gezondheidkunde (blok Wetgeving en Institutionaliserings). Ook rechtenstudenten zijn welkom. Voor precieze tijd en plaats: let op de borden. De derde blokken beginnen **7 januari 1985**. De blokboeken en onderwijsgevens kunnen vanaf 2 januari tijdens balie-uren worden afgehaald.

Op **7 januari** dienen de opstellen te worden ingeleverd: eerstejaars studenten van 9.30-10.30 uur en van 12.45-13.45 uur; tweede- en derdejaars studenten van 10.30-11.30 uur en van 13.45-14.45 uur.

Op **woensdag 9 januari** van 20.00-21.30 uur bloktoets eerste blok avondstudenten (Collegezaal).

Economie

Overzicht actualiteitencolleges blok 1.3

Maandag 17 december, 15.30 uur door: prof. dr. W.F. van Raay plaats: kapel Nieuwenhof onderwerp: De gedragswetenschappelijke benadering van het consumentengedrag geïllustreerd aan de hand van het energiegebruik

Maandag 7 januari, 15.00 uur door: drs. W.A.J. Bogers plaats: kapel Nieuwenhof onderwerp: Mijnsluiting

Woensdag 9 januari, 15.30 uur door: prof. dr. P.R. Odell plaats: collegezaal Nieuwenhof onderwerp: Oliemarkt

Maandag 21 januari, 14.00 uur commentaar van dhr. E. Bruinse van Shell op notities gemaakt in het kader van taak 4.10 van blok 1.3 plaats: kapel Nieuwenhof

Promoties

Donderdag 13 december 1984 om 16.00 uur: drs. W. van Zutphen Proefschrift: „Taken van de huisarts” Promotor: prof. dr. W. Brouwer.

Vrijdag 14 december 1984 om 16.00 uur: drs. J.E.G. de Boer Proefschrift: „Branched chain amino acid metabolism in portal-systemic shunting”. Promotor: prof. dr. F. ten Hoor.

Algemeen

Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek

Het bestuur van de stichting waarin is opgenomen het Steunfonds van de Vereniging van Vrouwen met Academische Opleiding, maakt bekend dat in 1985 wederom studiebeurzen beschikbaar worden gesteld, die een bedrag van f 2500,- als regel niet te boven zullen gaan.

Deze beurzen zijn bestemd voor Nederlandse vrouwen, die hun studie aan universiteit of hogeschool hebben voltooid en gespecialiseerd wetenschappelijk werk willen verrichten in of buiten Nederland. Aan bijna-afgestudeerde vrouwen kunnen aanmoedigingsbeurzen van maximaal f 1000,- worden toegekend. Aanvragen met een levensbeschrijving (personalia, studieverloop enz.), een

duidelijk onderzoeksplan en een uitgewerkte begroting worden vóór 1 april 1985 in twaalfvoud ingewacht bij de secretaris.

Aanvraagsters worden in maart of april uitgenodigd voor een onderhoud met het dagelijks bestuur.

Inlichtingen: drs. E. Dobber, Rozenoord 93, 1181 MC Amstelveen.

Bibliotheek-Bulletin

Binnenkort verschijnt het nieuwe nummer van het Bibliotheek-Bulletin; het informatieblad van de bibliotheek van de Rijksuniversiteit Limburg.

In dit nummer: Aandacht voor de systematische catalogus, het (wellicht onderbenutte) hulpmiddel voor het zoeken op onderwerp in de collecties van bibliotheek en studielandschap.

Richtlijnen voor het hanteren van de trefwoordenlijst.

Een overzicht van de nieuwe tarieven, per 1-1-1985, voor het zoeken naar informatie per computer, alsmede enige achtergrondinformatie.

Voor Bibliotheek Vijverdal breekt een nieuwe periode aan.

Afleveringen zijn te vinden in de folderkast van de bibliotheeklocaties en een exemplaar circuleert binnen de dienstafdeling of capaciteitsgroep. Op aanvraag is een exemplaar te verkrijgen bij P. Niessen, WID-Bibliotheek, tst. 397.

Aan alle studenten GVO

Het GVO-café is actief, maar we kunnen nog best een paar actieve leden gebruiken.

Ben je geïnteresseerd?

Dan kun je je melden bij: Jack Devens postvakje 4AF tel. 043-473477.

Gevraagd: doctoraal studenten voor deelname aan een interdisciplinaire studiegroep milieukunde van de Rijksuniversiteit Leiden (CML). Doel van de studie is aan te geven hoe de emissies uit huishoudens van een aantal schadelijke stoffen zo goed mogelijk beperkt kunnen worden. Het onderzoek sluit aan bij een door VROM uitgevoerde studie om optredende emissies zo goed mogelijk te verwerken. In deze groep is nog plaats voor een industrieel ontwerper, iemand met kennis van marktonderzoekstechnieken en een jurist. Onderwijskundige invulling in overleg. Inlichtingen bij de begeleiders op het CML, 071-148333 tst. 7424; 7419 of 020-240816.

Open avond

De Maastrichtse Werkgroep voor bijzondere vormen van seksualiteit, intimiteit, relaties - gebruik/misbruik (S.I.R.) organiseert haar maandelijkse OPEN AVOND op vrijdag, 21 december om 20.00 uur in het C.O.C.-gebouw, Bogaardenstraat 43, Maastricht.

Onderwerp: kindervriendenschappen. Verdoerd zal worden de Deense film: „Jij bent niet alleen”.

Waar ligt de grens tussen vriendschap en liefde bij kinderen (in de film: in een jongensinternaat)? wat wordt door de maatschappij als normaal geaccepteerd en wat wordt als abnormaal beoordeeld - volgens de kinderen? volgens de volwassenen?

Mogelijkheid tot discussie. Er kan ook verder worden gepraat met leden van de werkgroep. Er is een informatiestand. De avond is gratis toegankelijk voor iedereen die persoonlijk en/of beroepsmatig geïnteresseerd is in het onderwerp en/of het werk van de werkgroep. De werkgroep S.I.R. is een gezamenlijk initiatief van: Buro Vertrouwensartsen, COC, NVSH en RIAGG Maastricht.

Farmakotherapeutisch Kompas

De Ziekenfondsraad stelt de capaciteitsgroep Farmakologie jaarlijks in

staat één jaargroep studenten van de medische fakulteit gratis een exemplaar van het Farmakotherapeutisch Kompas te verschaffen. Dit kompas geeft een overzicht van alle in Nederland beschikbare geneesmiddelen.

Per middel wordt een advies voor gebruik gegeven door de Centrale Medische Farmaceutische Commissie van de Ziekenfondsraad.

De capaciteitsgroep Farmakologie heeft besloten alle vierdejaars studenten het Farmakotherapeutisch Kompas 1984 te geven. De vierdejaars die nog niet in het bezit zijn van een Farmakotherapeutisch Kompas, kunnen er persoonlijk een komen afhalen op het sekretariaat van de capaciteitsgroep Farmakologie, kamer 1228, Biomedisch Centrum.

RADBOUDSTICHTING

De Radboudstichting Wetenschappelijk Onderwijsfonds zal in 1985 tachtig jaar bestaan. Zij heeft in het kader daarvan een prijsvraag uitgeschreven waaraan iedereen kan deelnemen die op de dag van sluiting van de inzending (1 november 1985) nog geen 35 jaar is.

Gevraagd wordt een in het Nederlands gestelde verhandeling over één van een drietal onderwerpen, waaronder o.m. de problematiek van vrijheid en macht. De Radboudstichting looft drie geldprijzen uit, waarvan de eerste prijs f 2.500,- groot is. De volledige tekst van de prijsvraag kan worden aangevraagd bij: Radboudstichting, Wetenschappelijk Onderwijsfonds, postbus 37, 5260 AA Vught.

Kerstconcerten

In december 1984 geeft het Universiteitskoor twee kerstconcerten in samenwerking met het Universiteitsorkest. Het programma omvat o.a. de volgende werken:

Weihnachtsoratorium, Schütz; Richte mich Gott, Mendelssohn; Lobe den Herrn, Distler; Puer natus est, Diabelli; Pelléas et Mélisande, Fauré. Medewerking verlenen: Nicole Coenen, sopraan; Hugo Severi, tenor; Peter Geulissen, organist. De muzikale leiding is in handen van Ludo Claesen en Arnold Brand.

De concerten vinden plaats op 12 december in de St.-Augustinuskerk te Elsloo en op 18 december in de St.-Annakerk te Maastricht. De entree bedraagt f 5,-, voor studenten f 3,50.

Audities NESKO

Het Nederlands Studenten Kamerorkest gaat ook in 1985 weer op toernee. Dit jaar onder leiding van de nieuwe dirigent Daan Admiraal. Repertoireperiode: 2 t/m 11 april in Roden (Dr.). Tournee: 12 t/m 19 april door Nederland. Programma: Symfonie in D, C.P.E. Bach; Clavecimbel Concert, F. Martin; Een Symfonie, Haydn; Dances Cocertantes, Stravinsky. Auditedata: 26 januari, te Utrecht en 2 februari te Amsterdam. Elke musicerende universiteit- en H.B.O.-student is van harte welkom! Opgave en informatie bij Petra Creemers, Haarweg 83, 6709 PS Wageningen, tel.: 08370-11636.

1985, terug in de toekomst

Op zaterdag 5 januari 1985 organiseert de jongerengroep van het Humanistisch Verbond een manifestatie met als motto „1985, terug in de toekomst”. Centraal staat het door de humanistische jongeren geschreven „Toekomstperspectief”, waarin een aantal stellingen wordt gelanceerd over de toenemende individualisering, het menselijke

zelfbeschikkingsrecht, de mogelijkheden en de grenzen van de menselijke kennis, de verdeling van arbeid en inkomens.

Aan de hand van deze en andere stellingen kan worden gediscussieerd over vragen als: wat moet er gebeuren om de samenleving een menselijker gezicht te geven, hoe kan het individu de hoeksteen van de samenleving worden?

Naast dit inhoudelijke gedeelte, vindt doorlopend een cultureel programma plaats. Zo wordt de dag geopend met een voorstelling van de theatergroep Schoppen 9, met het stuk „De Gelukkingen”. Hierin wordt op originele en kritische wijze de positie van gehandicapten in onze maatschappij behandeld. Verder is er een optreden gepland van de cabaretier/schrijver Hans Dorrestijn samen met de dichter Lévi Weemoed. Het duo Crackerhash brengt zijn satirisch, luchtig repertoire ten gehore. De dag wordt besloten met een optreden van de Peter Bradehoek-band.

De manifestatie vindt plaats in centrum Rasa te Utrecht (Pauwstraat 13a, een zijstraat van de Oude Gracht, vlakbij het centraal station). Het programma duurt van 10.30 tot 19.00 uur, de entree bedraagt slechts f 3,-.

Voor meer informatie kun je bellen met het Humanistisch Verbond: 030-318145.

COC-agenda voor december

Elke werkdag van geopend van 14-17 uur. Elke dinsdagmiddag van 15-18 uur jongerencafé. Inlichtingen voor de bijeenkomsten van 50-plus tel. 043-472380.

Dinsdag 11 dec. om 20 uur thema-avond over potenrammen en weerbaarheid m.b.v. video, entree leden f 1,-, niet-leden f 2,-.

Vrijdag 14 dec. 20 uur: vrouwenavond.

Dinsdag 18 dec. 20 uur: werkwinkel en café open; 20 uur jongerengroep videofilm: „Midnight Cowboy”.

Vrijdag 21 dec. 20 uur: wg. S.I.R. met de film: „Jij bent niet alleen”.

Woensdag 2 jan. 20 uur: nieuwsjaarsdiscussie voor jongeren.

Oproep

Ten behoeve van vele ongewild kinderloze echtparen zijn er nog steeds dringend spermadonoren gewenst. Een onkostenvergoeding wordt gegeven. Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door mevr. M. Richelle of dr. F. Smits, ziekenhuis St. Annadal, telefoon 862286.

Culturele en creatieve vorming

Kreatieve cursussen

Het Bureau Culturele en Creatieve Vorming van de dienst Studentenzaken van de Rijksuniversiteit Limburg organiseert jaarlijks een aantal cursussen voor studenten en medewerkers.

De cursussen zijn bedoeld om studenten kennis te laten maken met bepaalde vormen van creativiteit, om zodoende te ontdekken of men een bepaalde vorm van vrijetijdsbesteding al dan niet verder uit wil diepen. Dit wil zeggen dat de meeste cursussen op „beginnersniveau” worden aangeboden. Een prettige „bijkomstigheid” bij de cursussen is dat men in contact komt met studenten van alle studiejaar en opleidingen. Bij voldoende belangstelling zullen in januari de volgende cursussen van start gaan:

1. Textiel/kleding maken

Inhoud: zelf kleding ontwerpen, eenvoudige kleding maken, bestaande kleding veranderen, sieraden en accessoires maken (o.a. van leer), indien gewenst brei- en haaktechnieken etc. Invulling in overleg met de deelnemers.

Duur: 10 lessen van 2½ uur. Plaats: kussruimte Hövelings, Rechtstraat 91. Tijd: maandagavond 19.30-22.00 uur. Start: 14 januari. Kosten: f 90,- inkl. alle materialen voor studenten; f 115,- inkl. alle materialen voor medewerkers. Kursusleiding: Jakkien van Rooy. Minimum aantal deelnemers: 10 personen.

2. Vrij weven

Inhoud: in 6 lessen kan men kennismaken met het weven op weefraam. Er wordt aandacht besteed aan techniek, ontwerp, kleurcompositie, etc.

Duur: 6 lessen van 2-2½ uur, 1x per 2 weken. Tijdstip en start: 9 januari 1985, woensdagavond 19.30-22.00 uur. Kosten: f 40,- studenten (inkl. materiaal); f 50,- medewerkers (inkl. materiaal). Plaats: atelier Resi Rieter, Herbenusstr. 138. Kursusleiding: Resi Rieter. Aantal deelnemer maximaal 8 personen.

3. Technisch weven

Zij die al op de hoogte zijn van de prille beginselen van het weven, kunnen in deze cursus kennismaken met het weven op getouw. In 10 lessen leert men 10 verschillende technieken. Aan het einde van elke les kan men een proeflap mee naar huis nemen.

Start: dinsdag 8 januari 1984. Duur: 10 lessen 19.30-22.00 uur. Kosten: f 100,- voor studenten inkl. materiaal; f 125,- voor medewerkers inkl. materiaal. Plaats: atelier Resi Rieter, Herbenusstr. 138. Kursusleiding: Resi Rieter. Aantal deelnemers: maximaal 7 personen.

4. Verven met natuurlijke grondstoffen

Inhoud: er wordt uitgebreid aandacht besteed aan de theorie van deze techniek en de diverse grondstoffen die in de natuur te vinden zijn, passeren de revue. Daarna wordt alles in de praktijk gebracht.

Duur: 1 avond theorie en 1 zaterdag praktisch. Start: voorjaar 1985. Tijdstip: vast te stellen in overleg met de deelnemers. Kosten: f 20,- (onder voorbehoud). Kursusleiding: Resi Rieter. Aantal deelnemers: maximaal 8 personen. Aanmelden vóór 15 december 1984.

Belangstellenden kunnen zich voor aanmelden, betalingen en informatie wenden tot:

Marjo Vennix, Bureau C.C.V. Dienst Studentenzaken R.L., Kamer 025 Hoofdgebouw, Tongersestraat 53, Maastricht, Tel. 043-888306.

Beurzen

Beurzen voor studie in de Verenigde Staten

Gevorderde studenten (tenminste twee jaar studie) en afgestudeerden van Nederlandse universiteiten/hogescholen en instellingen voor hoger beroepsondewijs of daarmee vergelijkbare opleidingen kunnen in aanmerking komen voor de volgende beurzen voor voortgezette studie in de Verenigde Staten in het academisch jaar 1985-1986. Uitmuntende resultaten van de tot nu toe gevolgde studie zijn essentieel.

A. FULBRIGHT BEURZEN

VAKGEBIED: onbeperkt; voorkeur voor studie in de geesteswetenschappen en de maatschappijwetenschappen.

VOORWAARDEN: - toelating vereist tot „graduate” studie aan een Amerikaanse universiteit, of voor

een Amerikaanse graad of voor een Nederlandse graad/diploma;

- aanvullende financiële middelen. TOELAGE: - studiebeurs van \$ 2.000 - \$ 6.000; en/of - reisbeurs.

Sluitingsdatum: 1 maart 1985.

B. FRANK BOAS FELLOWSHIP IN INTERNATIONAL LAW (at Harvard University).

VAKGEBIED: Internationaal recht.

VOORWAARDEN: - Mr., resp. Drs. in de rechten met specialisatie in internationaal recht.

- bij voorkeur enige jaren praktijkervaring.

TOELAGE: ± \$ 500 p.m. plus vrijstelling van collegegeld; boekentoeelag.

Sluitingsdatum: 15 november 1984.

C. VERA LIST FELLOWSHIP (at the New School for Social Research, New York).

VAKGEBIED: economie, wijsbegeerte, psychologie, antropologie, politicologie.

VOORWAARDEN: doctoraalexamen in bovengenoemde vak(ken).

Toelag: ± \$ 500 p.m. plus vrijstelling collegegeld.

Sluitingsdatum: 15 januari 1985.

D. PROCTER & GAMBLE FELLOWSHIP

VAKGEBIED: business administration.

VOORWAARDEN: - drs./lr. examen;

- toelating vereist tot geaccrediteerde MBA opleiding;

- zeer goede GMAT-score.

TOELAGE: \$ 5.000.

Sluitingsdatum: 1 maart 1985.

Inlichtingen en aanmeldingsformulieren: Netherlands America Commission for Educational Exchange

Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam, tel. 020-242435.

N.B.: Toelating tot graduate study: Veel Amerikaanse universiteiten sluiten al op 31 december 1984 de inschrijving voor het academisch jaar 1985-1986. Daarom is het noodzakelijk zich ruim van te voren te wenden tot de Student Counseling Department van NACEE, waar advies en inlichtingen worden gegeven over het hoger onderwijs en over inschrijvingsprocedures. Studiegidsen van de meeste universiteiten en naslagwerken kunnen worden geraadpleegd. De afdeling is geopend elke werkdag van 13.00-17.00 uur. Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam, tel. 020-241514 (van 9.00-12.00 uur).

Verenigingen

Libertijn

Transcendente meditatie in de huisartsenpraktijk

Vrijdag 7 december 1984 om 20.00 uur. Kamer 100, Hoofdgebouw Rijksuniversiteit Limburg, Tongersestraat 53, Maastricht.

Libertijn, de vereniging voor keuzevrijheid van geneeswijze, organiseert in samenwerking met het centrum voor transcendente meditatie te Maastricht op bovengenoemde datum en plaats een lezing over de toepassing van de transcendente meditatietechniek in de huisartsenpraktijk.

De TM-techniek is een eenvoudige, geestelijke procedure die iedereen gemakkelijk kan leren en die 15 tot 20 minuten, 's morgens en 's avonds, moeiteloos kan worden beoefend.

Transcendente meditaite geeft een diepe, weldadige rust en ontspanning aan lichaam en geest; verbetert daar-

door de gezondheid en leidt tot groei van de persoonlijkheid. Hoewel de TM-techniek zelf geen therapie of geneeswijze is, kan zij het effect van bestaande behandelingen ondersteunen. De beoefening is niet gebonden aan enige leefwijze of levensbeschouwing. Doordat de techniek volledig zelfstandig wordt beoefend, kan zij worden beschouwd als zelfhulptechniek.

Spreker op de lezing is dokter F. Verbraeken, huisarts te St. Gillis Waas, België. Sinds enkele jaren raadt hij vaak zijn patiënten aan om de TM-techniek te gaan beoefenen en met goed resultaat. Ongeveer 600 van zijn patiënten zijn begonnen. De resultaten van de beoefening blijken voordelig voor arts en patiënt: het geneesmiddelengebruik daalt; met name anti-depressiva, anxiolytica en pijnstillers; de patiënt krijgt meer inzicht in zijn problematiek, hij begint zelf zijn problemen op te lossen en hoeft minder een beroep te doen op de arts; mensen met psycho-somatische ziekten worden gezonder.

Tevens zal op de avond aanwezig zijn, namens de stichting die onderwijs geeft in de TM-techniek, drs. M. ten Dam, natuurkundige en filosoof. Hij zal de achtergronden van de techniek toelichten.

STA OP presenteert

In aansluiting op het studie-weekend 10-11 november, en ook voor ieder ander die interesse heeft, hebben we met Jac Berger van het Afrikamuseum, SIVOS, een avond (na)praten. We gaan uit van de traditionele Afrikaanse samenleving en de al aanwezige westerse invloeden. En dan is het praten, brainstormen, denken en luisteren naar wat van die smeltkroes gemaakt zou kunnen worden. Is het wel een uitzichtloze situatie?

Dinsdag 18 december, aanvang 20.00 uur in het Centrum voor Vrede en Ontwikkelingssamenwerking, Cortenstraat 4, Maastricht.

Tafelstraat 13

Leven met twijfel, radio-interviews met Mery Zeldenrust, oud-voorzitster

van de NSVH, over kanker, de ziekte waaraan ze is overleden; op **dinsdag-avond 11 december**. De dinsdag erna is voor deze keer „besloten”.

Ook de mooiste en grootste staan leeg en verlaten

volgt er op „wee u die huis na huis opkoopt” bij de profeet Jesaja (5,8,9). Een tekst die ook de klas-sieke Adventsfiguur Johannes de Doper op de krakersmuur aan de Hondstraat gezet had kunnen hebben. Daarover gaat de viering op **zondag 9 december (Pim)**. De kerstviering, voorgetrokken naar zondag 23 december, gaat over Jesus uit Nazareth. Ook Jesus blijkt een verwoed Jesaja-lezer. Het koor zingt, er is extra-muziek, de Citykerk doet mee en de kinderen krijgen, voor het eerst, een eigen kerkje. Plaats: zoals steeds (2e en 4e zondag van de maand) in de crypte van het Elisabethhuis aan de Abtstraat 2a om 11.00 uur.

Maastricht tegen Apartheid

is de naam van een week in maart van het komende jaar (10-17 maart), die voor het Hoger Onderwijs wordt voorbereid door het Studium Generale, Sta-op en de Tafelstraat; op **dinsdag 11 december** van 17.00 tot 19.00 uur is er een eerste vergadering van betrokkenen en geïnteresseerden. Het idee is, om binnen alle faculteiten pakkende activiteiten te ontwikkelen in verband met de inmiddels wereldwijde strijd tegen het Zuidafrikaanse apartheidssysteem. Plaats: Tafelstraat. Komen!

Oost-Europa heet Hongarije

op woensdag 12 december 20.00 uur. Over vijandsbeeld, vredesbeweging, socialisme en christendom. Gast: Miklos Racz, wetenschappelijk medewerker aan de GU Amsterdam, Hongaar en tegelijk specialist op het gebied van Zuid-Oost-Azië.

1985, terug in de toekomst (zie: Humanistisch Verbond, persbericht)

„De koe en de berin zullen samen weiden en de leeuw zal stro eten als het rund en bij het hol van een adder zal een zuigeling spelen”.

Aan: (Oud-)studenten en (oud-)medewerkers van de Rijksuniversiteit Limburg

Op vrijdag, 11 januari 1985, gedenkt onze universiteit de negende verjaardag van haar stichting. Ter viering van deze Dies Natalis begint om 15.00 uur precies in de Eurohal te Maastricht een academische zitting.

Ik zal bij deze gelegenheid het ambt van Rector Magnificus overdragen aan mijn opvolger prof. dr. F.I.M. Bonke. Tevens is ds. C.F. Beyers Naudé uitgenodigd een rede uit te spreken.

U wordt tot het bijwonen van deze plechtigheid van harte uitgenodigd. Als u aan deze uitnodiging gevolg denkt te geven, wordt u verzocht de hieronder volgende strook vóór 14 december 1984 aan mw. A. Lippinkhof, secretaris van het College van Dekanen, toe te zenden.

Het College van Dekanen, Prof. dr. H.C. Hemker, Rector Magnificus.

In te zenden vóór 14 december 1984 aan: A. Lippinkhof, Rectoraat, Hoofdgebouw.

Ondergetekende:

Hij/zij zal vergezeld zijn van personen. (max. 2 per student/medewerker)

Handtekening:

N.B. Dit jaar zullen geen plaatsen op nummer worden uitgegeven, u zult derhalve geen toegangskaart ontvangen.

"IN MIJN TIJD HADDEN SNOTNEUZEN GEEN EIGEN BANKREKENING. LAAT STAAN BETAALCHEQUES."



Dat was vroeger wel anders.

Kreeg je op je 16e een kwartje zakgeld. En mocht je tot je 23ste niet aan je eigen spaarpot komen.

Wie, behalve een ouwe zuurpruim, zou naar die tijd terug verlangen?

Wij in ieder geval niet. Gelukkig zijn jongeren nu een stuk zelfstandiger.

Wat betekent dat wij "die jeugd van tegenwoordig" behoorlijk serieus nemen.

Loop maar een kantoor van de Spaarbank

binnen. Met een identiteitsbewijs op zak.

Dan kun je ter plekke je eigen bankrekening openen.

Of meteen twee. Want voor 16- tot 23-jarigen is het Kombi Pakket het handigst en levert nog extra winst op ook.

Dat Kombi Pakket bestaat uit:

1. Een bankgirorekening voor al je betalingen. Ook automatisch. 2. Een spaarrekening met een hogere rente dan een "gewone" spaarrekening. Zonder extra voorwaarden.

Je salaris, studietoelage, uitkering of bijdrage van je ouders laat je op je bankgirorekening storten.

Van die rekening kun je dan bij elk filiaal van de Spaarbank kontant geld opnemen. Ontvang je regelmatig salaris op je rekening, dan kun je betaal- of eurocheques aanvragen.

Nu weet je dus waar je voor al je geldzaken het beste terecht kunt.

spaarbank limburg



PROFITEER EXTRA VAN SPAARBANK LIMBURG NU JE NOG JONG BENT.

HOOFDKANTOOR: Markt 17-18 Maastricht. Tel. 043-841222. DISTRIKTSKANTOOR: Prinsenhofstraat 3, Venlo. Tel. 077-3555. BIJKANTOREN: Maastricht (18), Amby, Beek, Berg en Terblijt, Blerick (3), Bongharen, Bunde, Cadier & Keer, Eijsden, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Rosmond, Simard (3), Tegelen, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3), Venray.

Sind
terda
tiva
in d
groe
om
van
het
sche
Het
een
nom
welli
van
schc
aanp
de I
The
Who
vroe
1966
Lee
le R
pen
al B
kree
mee
eenv
plots

En n
het e
heter
trash
roll e
(en
blue
is he
trash
scha
De
aang
onde
Bloo
banc
hun
terwi
de v.
drog
tig to
perin
schu
nieu
lijkt c
zesti
lijk v
uit di
koes
lijk e
vers
dat c

O

Met
Wen
alle
heid
maa
sche
lang
film
van
se F
19 a
de
begi
film
Bew

Obse

The Screaming Blue Messiahs en The Folk Devils in Maastricht

Kapel wordt garage

Sinds het in september in Rotterdam gehouden Pandora festival staat de garagerock volop in de belangstelling. Tal van groepen toeren door het land om de tachtiger jaren versie van rocksongs gebaseerd op het aloude drie-akkoorden schema ten gehore te brengen. Het lijkt alsof er sprake is van een hevige, en doordat het fenomeen teveel aandacht krijgt wellicht kortstondige, opbloei van de op rock 'n roll-leest geschoeide recht toe recht aan aanpak van muziek maken op de manier zoals bijvoorbeeld The Stones, The Kinks, The Who en The Yardbird dat in de vroege jaren zestig deden. In 1965 werd de door o.a. Jerry Lee Lewis, Elvis Presley en Little Richard in het leven geroepen muzikale traditie door vooral Britse bands voortgezet en kreeg de naam beatmuziek mee. In 1977 noemde men de eenvoudige en snelle aanpak plots punkrock.

En nu wordt de nieuwste recycling het etiket garagerock opgeplakt en heten de uitvoerenden zeer trendy trashbands. Wetende dat rock 'n roll een onecht kind is van de blues (en dus ook van de rhythm and blues) én van country and western is het niet verwonderlijk dat de trashbands gretig graaien in de schatkamer van deze rijke traditie. De countryroots worden stevig aangeboord en hiervan profiteren onder meer The Long Rynders en Blood on the Saddle. Andere bands laten de rhythm and blues in hun muziek de boventoon voeren, terwijl een aparte categorie zelfs de vaak onder invloed van allerlei drogerende waren in de jaren zestig tot stand gekomen muzikale experimenten, de psychedelica, niet schuwen en oppikken. Niets nieuws onder de zon en al met al lijkt deze aandacht voor de jaren zestig ingegeven door een heimelijk verlangen naar het optimisme uit die jaren, de met veel zorg gekoesterde illusie dat er daadwerkelijk een betere samenleving in het verschiet lag. Een sterk verlangen dat op zich al een bestaansrecht

verschafte, een hoop die menigeen nu moet ontberen. De angst voor de toekomst is zeer groot, waarom dan niet achterom gekeken? The Gun Club, The Nomads en The Lyres hebben dankzij het Pandora festival snel furore gemaakt, zijn hierdoor in een stroomversnelling geraakt en hebben in korte tijd hun aanhang fors zien groeien. Zij vormen samen met een groot aantal hier niet genoemde groepen momenteel de voorhoede van de garagerock, een reactie op de koude en steriele synthesizermuziek.

Ook de aandacht voor de Nederlandse beatmuziek uit de jaren zestig herleeft, met als gevolg dat bijvoorbeeld een middelmatige groep als The Motions nu de hemel in geprezen wordt en andere betere band zoals Q 65 nauwelijks genoemd worden. De Nederlandse

garageband bij uitstek, die al ongeveer twintig jaar luidruchtig maar vergeefs aan de weg timmert, wordt nu ook weer over het hoofd gezien: The Binstangs. In Den Bosch is zelfs enkele weken geleden een „Back to the Sixties” manifestatie opgezet met o.a. The Shoes, After Tea, Q 65 en Shocking Blue. Jongere lezers doen er goed aan zolders van oudere broers en/of zussen, en misschien zelfs van hun ouders, overhoop te halen om zodoende hun platencollectie op een goedkope en toch verantwoorde manier aan te vullen. In ieder geval valt er in de concertzalen weer genoeg te beleven; garagerock staat voor met veel enthousiasme gebrachte, zeer afwisselende en energieke rockklanken die niet van scherpe kantjes ontdaan zijn en op z'n minst zorgen voor een opwindende ambiance.

Zelf kun je kennismaken met dit verschijnsel door bijvoorbeeld de concerten van The Screaming Blue Messiahs (op 8 december) en The Folk Devils (op 12 december) in de concertzaal De Kapel van het Maastrichtse jongerencentrum Kombi te bezoeken. Over The Folk Devils is weinig meer te melden dan dat het niets met folk uitstaande heeft. Een obscure groep die onlangs een mini-elpee deed verschijnen, waarop vier nummers in het garage-idiom, zonder een duidelijk eigen stijl. Een band die nog live zal moeten bewijzen meer te zijn dan een Brits groepje in de voetsporen van een heersende trend.

The Screaming Blue Messiahs daarentegen hebben in een kort tijdsbestek al een stevige live-reputatie opgebouwd. Hieraan zal onder meer hun twintig jarig vakmanschap debet zijn, in 1962 maakten twee Messiahs deel uit van Motor Boys Motor. De onlangs verschenen Messiahs mini-elpee „Good And Gone” laat rootsmuziek horen, op een gedreven manier gespeeld, felle geluiden die voorzien zijn van rhythm and blues arrangementen en soms in een country jasje gestoken zijn, maar altijd iets onheilspellends à la Captain Beefheart hebben. Het trio kan een hang naar morbiditeit niet ontzegd worden. De titelsong van hun elpee handelt bijvoorbeeld over de Vietnamoorlog en citeert o.a. de tekst van een op het lijk van een G.I. achtergelaten briefje: „Your X-Rays have just come through. And we think we know what the problem is.” De leden van The Screaming Blue Messiahs zijn aan hun tweede jeugd bezig, het succes ligt binnen handbereik. Zo zie je maar weer dat muziek jong houdt, of is het een kwestie van zolang mogelijk achteraanlopen, want dan kom je vanzelf eens voorop te lopen?

Paul Pinxten



Harris, Carter en Thompson van The Screaming Blue Messiahs, die hun versie van de bergrede op 8 december in De Kapel in Maastricht brengen.

The Screaming Blue Messiahs spelen op 8 december en The Folk Devils op 12 december in De Kapel, Jongerencentrum Kombi, Maastricht.

Op reis met Wim Wenders

Met *Paris Texas* verwierf Wim Wenders (39) zich dit jaar niet alleen internationale bekendheid bij een breed publiek, maar ook een aantal onderscheidingen, waaronder de belangrijkste Europese prijs op filmgebied: de Gouden Palm van Cannes. In het Maastrichtse Filmhuis draait nu van 13 t/m 19 december, vooruitlopend op de vertoning van *Paris Texas* begin volgend jaar, een andere film van Wim Wenders, *Falsche Bewegung* uit 1974.

Wenders is in 1945 in Düsseldorf geboren. Zijn generatie ondergaat de invloed van de Amerikaanse cultuur, die het na-oorlogse Duitsland overspoelt. Rock 'n roll, flipperkast, de zwart-wit Amerikaanse misdaadfilm en de grote slees bepalen voorgoed zijn visie op de American way of life. Hij studeert 4 jaar filosofie en medicijnen. In die periode – hij is dan 20 jaar – raakt hij met Peter Handke bevriend; ze zitten vaker in de bioscoop dan in de collegezaal. In 1967 verwisselt hij de universiteit voor de filmakademie in München, waar hij in 1970 afstudeert.

Om onafhankelijk films te kunnen maken richt Wenders samen met Rainer Werner Fassbinder en Wer-

ner Herzog in datzelfde jaar nog de productie- en distributiemaatschappij Filmverlag der Autoren op. Een paar jaar later heeft hij zijn eigen productiefirma Road Movies in Berlijn, met sinds kort ook een vestiging in New York.

De vriendschap met Peter Handke bleek ook artistiek vruchtbaar; uit de samenwerking ontstonden 2 films: *Die Angst des Tormanns Bein Elfmeter* (1971) en *Falsche Bewegung* (1974), waarvoor Handke de scenario's schreef. Het gegeven voor *Falsche Bewegung* ontleende hij aan Goethe's 'Wilhelm Meisters Lehrjahre', een innerlijke speurtocht naar het schrijverschap. De introspectieve reis van Goethe's hoofdpersoon wordt door

Handke en Wenders 'veruiterlijkt' en tot een werkelijke rusteloze queste gemaakt. De toeschouwer reist mee: hij weet en ziet evenveel als de hoofdpersoon. Wat hij ziet wordt in prachtige beelden gefilmd door Wenders' vaste (Nederlandse) cameraman Robbie Müller. In alle films van Wim Wenders staat het reis-thema centraal. Auto's, treinen, ontmoetingen met anonieme lotgenoten; wat telt is de beweging. 'Emotion' hangt rechtstreeks af van 'motion', licht Wenders ergens in een interview toe. In die reis-obsessie toont Wenders zijn verwantschap met een bepaald Amerikaans levensgevoel: eenzame reizigers 'on the road', de verleidelijke, moderne romantiek van Jack Kerouac en Bruce Springsteen.

Margriet van der Stok

Agenda

Filmhuis Maastricht

Donderdag 6 december tot en met zondag 9 december, 20.00 uur: „Max Havelaar” van F. Rademakers.
Maandag 10 december tot en met woensdag 12 december, 20.00 uur: „Het meisje met het rode haar” van B. Verbong.
Zondag 9 december, 12.00 uur: „Novecento” van B. Bertolucci.
Maandag 10 december tot en met woensdag 12 december, 20.00 uur: „My way home” van A. Rechwiasjwili.
Donderdag 13 december tot en met woensdag 19 december, 20.00 uur: „Falsche Bewegung” van W. Wenders.
Donderdag 13 december tot en met zondag 16 december, 22.00 uur: „Der blaue Engel” van J. Sternberg.
Dinsdag 18 december, 22.00 uur: Studium generale: „Der grosse Verhau” van A. Kluge.

Studium Generale

Donderdag 6 december, Aula Rijksuniversiteit Limburg, 20.00 uur. Lezing: DNA-Recombineren, wat is dat? (2), door dr. H. Meijer, medische Microbiologie, RL.
Donderdag 13 december, Aula Rijksuniversiteit Limburg, 20.00 uur. Lezing: Toepassingsmogelijkheden van de Recombinant-DNA techniek in de geneeskunde, door dr. J. Hoijmakers, Celbiologie/Genetica, Erasmus Universiteit Rotterdam.
Dinsdag 18 december, Filmhuis Maastricht, 22.00 uur. Film: Der grosse Verhau, regie: A. Kluge, 1971
Donderdag 20 december, Aula Rijksuniversiteit Limburg, 20.00 uur. Lezing: Een biotechnologische toekomst?, door ir. R. Keuning, hoofddirectie Unilever Research, Vlaardingen.

Podium Posjet/Vijverdal

Vrijdag 7 december tot en met maandag 10 december, 20.15 uur: „Oorlog op 3 hoog”, toneelgroep Chaos.
Vrijdag 14 december, 20.15 uur: „Token”, De Nieuwe Bloemgroep.
Zaterdag 15 december, 20.15 uur: „Arsène en Eugénie”, Toneelgroep Geleen.
Vrijdag 21 december, 20.15 uur: Les Funambules stellen voor „Skidding”.
Zaterdag 22 december, Cabaretconcours Limburg '84.

Stadsschouwburg Maastricht

Vrijdag 7 december, 20.00 uur: „Ruimten” (première), van Theater Sirkel en Ensemble Constraint.
Vrijdag 7 december, 23.00 uur: „Zoontjes”, van Peter de Graaf en Jeroen de Smet (gratis).
Zaterdag 8 december, 20.00 uur: Werkcentrum Dans.
Zondag 9 december, 20.00 uur: Musica Antiqua Köln.
Dinsdag 11 en woensdag 12 december, 20.00 uur: „De vrije Madam”, door Jaap Vissenaken (solotoneel).
Donderdag 13 december, 20.00 uur: „De Notenkraker”, door het Roemeens Staatsballet Fantasio.
Vrijdag 14 december, 20.00 uur: Trio Frankl, Pauk, Kirshbaum (kamermuziek).

moreerthca

De speculaties

Al een paar weken heerst er een koortsachtige opwindning in de wandelgangen van de RL. De allesoverheersende vraag is: wie wint? Er wordt gegist, er wordt geraden, maar bovenal wordt er gewed. Het lijkt wel of iedereen met briefjes van honderd en duizend in de binnenzak of boezem rondloopt.

„Er kan er maar één winnen”, meende iemand slim te zijn. Maar dat is niet waar. Er kunnen er ook twee winnen, en drie, en zelfs meer – maar het waarschijnlijkste is toch: een à twee.

Observant ving in de kantine van het Hoofdgebouw het volgende gesprekje op:

„Ik voor mij houd het op Huizinga. Het is onze bekendste man, een begrip in de hele wereld. Van de „Herfstij” komt binnenkort een pocketuitgave uit, dus dat betekent weer veel aandacht in de bijlagen en daar kan hij mooi op inspelen. Huizinga, echt, zit je altijd goed mee.”

„Huizinga? Welnee, dat is een humanist. En daarbij, hij schrijft veel te helder. Als je die citeert, weet iedereen waar je het over hebt.”

„Nee, het wordt een Duitser. Zo'n duistere romanticus als... eh...

Fichte! Fichte wordt het! Of nee, Hegel! Dat is de man, Een oeuvre van duizenden en duizenden bladzijden, dus dan kan je net doen of je 't allemaal gelezen hebt: citeer je gewoon iets uit het voorlaatste deel van de verzamelde werken, bladzijde 805. Let op: Hegel.”

„Hegel, schei toch uit. Als je dan toch een onbegrijpelijke Duitser moet hebben, kun je beter eentje pakken die in de mode is. Wat dacht je van Nietzsche? Razend populair in Frankrijk. Weliswaar erg anti-christelijk, maar met hem kun je altijd zeggen dat hij eigenlijk, diep in zijn hart, een gondsvruchtig man was.”

„Okée, iemand die in de mode is. Maar is Foucault nu niet het meest in de mode? Pas dood, dat is altijd goed. En wat duisterheid betreft, hoeft hij voor geen enkele Duitser onder te doen. Nee, die Foucault die stond zijn mannetje. Ik gok op Foucault.”

„Het kan natuurlijk ook een outsider worden, iemand van wie geen mens ooit heeft gehoord. Met zo iemand maak je ook goeie sier, natuurlijk. Want als je Jan Nooit-van-gehoord hebt gelezen, heb je alle grote jongens natuurlijk óók gelezen.”

„Of iemand die nét een beetje in de vergetelheid begint weg te zakken.

Die haalt hij dan weer naar voren, hè, om aan te geven dat die man ten onrechte minder wordt genoemd. Dat is ook heel sterk. Dus je moet niet gek opkijken als Merleau Ponty gaat winnen, of Husserl. Juist omdat ze haast niet meer worden gelezen.”

„Het is moeilijk.”
„Het is verdomde moeilijk.”
„Toch hou ik het op Nietzsche.”
„En ik op Foucault.”

De uitslag

Observant is trots dat het als eerste de volledige, officiële uitslag kan presenteren.

In „Bezig zijn met geschiedenis”, de inaugurele rede van dr. J.C.G.M. Janzen, uitgesproken bij de aanvaarding van het bijzonder hoogleraarschap aan de Algemene Faculteit, werd het vaakst genoemd:

Foucault!
Foucault werd enig winnaar met vijf (5) vermeldingen. Hij versloeg op het nippertje het driemanschap Husserl (jawel), Ranke en de volslagen onbekende Van der Woude, allen met vier vermeldingen. Vlak achter deze drie kwamen: Hegel (die na tien bladzijden nog op kop lag), Braudel en „de filosoof van de hoop”, Bloch, allen drie keer genoemd. Vlak hierna volgde de gro-

te meute: Nietzsche (jammer Friedrich!), Herder, Droysen, Febvre, Duby, allen met twee vermeldingen, en Ford, Wilson, Fichte, Marx, Humboldt, Lamprecht, Valéry, Merleau Ponty, Lévy-Straus, Pirenne, Margaret Mead, Mitterand, Faure, Oldenbourg, Walter, Mousnier, Mertens, Kuhn, Einandi, Labrousse, Croce en **last but not least** Kant, allen met één vermelding.

De vergissing

Overigens was men het er unaniem over eens dat het allermooiste citaat dat van Henry Ford was.

Jansen: „De autofabrikant Henry Ford verwierf faam met zijn uitspraak „History is humbug”, om vervolgens in een ruim 300 pagina's tellend boek zijn eigen leven voor het nageslacht vast te leggen.”

Ook Observant was onder de indruk. Ouder gewoonte sloegen we de Dikke van Dale op om te kijken of dit mooie citaat ook in de lijst van gevleugelde woorden uit de klassieke en moderne talen staat. Nee. Er stond wel: „History is bunk (Am.), geschiedenis is klets, boerenbedrog (Henry Ford, 1919).

Het is al eerder gezegd en geschreven: de Dikke van Dale is zeker niet zonder foutjes.

ERGERNIS

Kado

Ik wil mij hier niet mengen in de zich al eeuwen voortspinnende twisten omtrent het verschijnsel Sinterklaas. Over de pedagogische kwaliteiten van de oude baas is al genoeg gezegd, actiegroepen hebben zich reeds sinds de zestiger jaren gebogen over het commercialisme en militarisme dat samenhangt met de bebaarde grijsaard, en als ik mij niet vergis heeft een groep ex-rijksgenoten zich nog niet eens zo lang geleden druk gemaakt over de ondergeschoven positie van de gekleurde assistenten van de ruiter in tabberd. Er is genóeg lol gemaakt over de notoire kindervriend; een béétje gerespecteerde conferencier had altijd wel een sketch over de Spaanse heilige, vaak geïnspireerd door de grote Nicolaas-kenner Bomans.

Neen, u zult mij niet aantreffen in de rijen protesterende tandartsen (pepernoten!), pedagogen (de roel!), PSP-ers (Star Wars-spielgoed!), verontruste ouders (splinterende blokkendozen!), ombudslieden (Frits Bom!) of rijkschoolhouders (gladde daken!).

Neen, ik wil hier krachtig protesteren tegen het verschijnsel an sich, en de daarmee samenhangende volslagen krankzinnige heiligman-cultus. Herinner ik mij de avond waarop met enig gebons en pepernoten de cadeautjes werden aangekondigd als een plezierig, intiem gezinsgebeuren, in de tachtiger jaren word ik volkomen platgewaaid door een krachtige Klazen-propaganda-machine.

De badpakken waren nog niet uit de Bijenkorf verdwenen of het Sinterklaas-voer, borstplaat, marsepein, speculaas, taai-taai en pepernoten, lag vlak na de ingang alweer hoog opgetast. Nog amper bijgekomen van deze laffe aanslag, wordt mijn netvlies verscheurd en verbrand door een computerfabrikant, die meldt dat hij een aardig rekening heeft ontwikkeld: „Leuk Kado” voegt hij eraan toe. Welke losgeslagen idioot, welke geschifte mandarijn, welke maffe zot denkt er nu aan kado's halverwege oktober? Ik niet. Of het bange vermoeden begint te rijpen: Sinterklaas!!!

Begin november slaat de gekte al volop om zich heen. Ik zie moeders met Atari-computers slepen, de vader zeult erachteraan met een leuke nieuwe terminal. Hun zesjarig dochtertje veinst van niets te weten, en zeurt om een nieuw digitaalhorloge. Raaaah!

Half november stijgt de omzet van schoensmeerfabrikanten en feestartikelenverkopers (behalve in het zuiden des lands) tot ongekende hoogte. Studenten (behalve in het zuiden des lands, opnieuw) beginnen als pseudo-Klazen en -Pieteren in enkele weken tijds hun eigen microcomputer bij elkaar te sparen. Ergernis: was ik in mijn jeugd nog ontevreden met slechts een chocoladeletter en een kwartetspel, de kinderen van nu zijn dat met digitaalhorloge en walkman.

Orwell's winter '84

Het vroor als bloemen op de buik
De maan kraakte
De dagen werden korter
De winterjassen langer
De lezer greep een boek voor ogen
Het wemelde van de letters
Hetgeen niet ongewoon is
Tenzij de letters omgevallen zijn
Het werd dag, de nacht verdween
Een sneeuw begon te vlokken
Een weer voor buitenlezers dus
Eensgezind met boek
trok de lezer tuinwaarts
Een hoofdstuk overrompelde
gaandeweg zijn mind
Als door een laserstraal getroffen
Viel van ontembare verbazing
een oog uit een der kassen
pardoes onvindbaar
in een woud van spruitjes
onder sneeuw

Voorjaar '85:

In de tuin groeit thans
een zwigend hoofd met
glazen kijkers
Op de plaats waar in de winter
een boek opzien baarde

Orwellkriegsberichterstatter

